

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

dokonanej w dniach 15 - 16 maja 2014 r.
na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* prowadzonym
w ramach obszaru nauk społecznych realizowanych
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim
na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej
Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl – członek PKA
członkowie:

- prof. dr hab. Tadeusz Kufel – członek PKA
- dr hab. Wojciech Downar - członek PKA
- prof. dr hab. Oskar Starzeński – ekspert międzynarodowy PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert formalno-prawny PKA
- Adam Subotkowski – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału Gospodarki Międzynarodowej, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Kierunek *międzynarodowe stosunki gospodarcze* jest jednym z 2 kierunków prowadzonych na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Kształcenie na tym kierunku prowadzone jest od roku 2007. Procedura związana z utworzeniem na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* pojawiła się w roku 2007. Rada Wydziału Gospodarki Międzynarodowej w przedstawiła – zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Statutu Uczelni – wniosek do Senatu Uczelni w sprawie utworzenia kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Uchwałą nr 60 (2007/2008) z dnia 20 marca 2008 r. Senat zwrócił się do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o wyrażenie zgody na

utworzenie na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Decyzją z 31 lipca 2008 r. nr DSW-1-03-4002-84/08 Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nadał Wydziałowi Gospodarki Międzynarodowej Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu) uprawnienie do prowadzenia kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*.

Usytuowanie w/w kierunku na tym Wydziale było uzasadnione założonym profilem programowym Wydziału w tym posiadaniem odpowiedniej kadry naukowo-dydaktycznej.

Strategia Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu została zatwierdzona Uchwałą nr 60 (2008/2009) z dnia 23 stycznia 2009 r. w sprawie przyjęcia dokumentu pn. „Strategia Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu na lata 2009 – 2012”, zmienioną Uchwałą nr 63 (2012/2013) z dnia 23 stycznia 2013 r. w sprawie przyjęcia dokumentu pn. „Strategia Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu na lata 2013 – 2020”.

Misja i strategia Uczelni zostały zatwierdzone w roku styczniu 2009 r., a zatem już po decyzji Senatu w sprawie prowadzenia kształcenia na Wydziale Informatyki i Gospodarki Elektronicznej kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*.

Strategia Wydziału Gospodarki Międzynarodowej została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Rady Wydziału w dniu 15 maja 2009 r. w sprawie przyjęcia Strategii Wydziału na lata 2009 – 2012”, uaktualniona Uchwałą nr 254/2013/2014 w dniu 9 maja 2014 r. w sprawie „Sprawozdania z realizacji strategii Wydziału w 2013 roku” i przyjęcia „Planu strategii Wydziału na rok 2014” w kontekście misji i celów strategicznych Wydziału Gospodarki Międzynarodowej na lata 2013 – 2020”.

Koncepcja kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* wpisuje się zarówno w misję oraz strategię Uczelni jak i strategię Wydziału Gospodarki Międzynarodowej. Misja Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu zdefiniowana została następująco: Jesteśmy wspólnotą akademicką, której zależy na budowaniu PRESTIZ-u UE w Poznaniu. Prestiz jest akronimem, który określa wartości budujące misję uczelni jak: **P** – prawda **R** – rzetelność **E** – efektywność **S** – szacunek **T** – transparentność **I** – innowacyjność **Ż** – życzliwość.. W raporcie samooceny podnosi się, że kierunek MSG buduje te wartości poprzez dążenie do prawdy w badaniach naukowych akcentując rzetelność i innowacyjność badań a ich efekty przekazując studentom. Dobór kadry uwzględnia takie wartości jak – szacunek dla współpracowników i studentów, – transparentność poprzez działania w zakresie oceniania studentów, co szczególnie ujmuje wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia oraz – życzliwość w relacjach społeczności akademickiej. Oferta kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* wynika bezpośrednio z przyjętej przez Senat UEP misji Uczelni [„prowadząc badania naukowe, istotnie wzbogaca wiedzę z zakresu nauk ekonomicznych i pokrewnych, a przez kształcenie studentów – przygotowuje na najwyższym poziomie kadry zdolne skutecznie sprostać wyzwaniom współczesnej gospodarki w kraju i za granicą...”). Cele strategiczne dla obszaru dydaktyki są wyraźnie określone w strategii uczelni oraz strategii Wydziału. Jako cele przyjęte w Strategii Wydziału a zorientowane na proces kształcenia należy wymienić: przestrzeganie wartości akademickich w tym kształtowanie etycznych postaw studentów, osiągnięcie światowych standardów w nauce i dydaktyce w tym rozwój oferty w zakresie studiów II stopnia, rozwój oferty studiów w językach obcych, rozwój form elektronicznych wspomaganie zajęć dydaktycznych, większe dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy, podnoszenie jakości prac licencjackich i magisterskich, poprawa funkcjonowania systemu oceny jakości kształcenia, rozwój kompetencji wyróżniających absolwenta na rynku pracy, zbudowanie systemu wsparcia rozwoju kompetencji studentów.

Koncepcja kształcenia kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* bardzo precyzyjnie wpisuje się w cele strategiczne i misję uczelni. Wysokie standardy dla dydaktyki gwarantowane są w założeniu określającym integrację wiedzy ogólnej i specjalistycznej. Główny akcent położony został na zagadnienia z szeroko rozumianego zakresu międzynarodowych stosunków

gospodarczych, biznesu międzynarodowego oraz problematyki integracji europejskiej, łączących w sobie wymiar makroekonomiczny ze znajomością aspektów mikroekonomicznych i wiedzą menedżerską jak i z warsztatem analitycznym, który budują takie przedmioty jak: są matematyka ekonomiczna, statystyka, informatyka.

Realizacja jednego z podstawowych celów strategicznych Uczelni i Wydziału a dotyczące dostosowania oferty do oczekiwań rynku pracy odbywa się, między innymi, przez internacjonalizację kształcenia. Koncepcja kształcenia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze ukierunkowana jest na jego umiędzynarodowienie, tj. z jednej strony na umiędzynarodowienie programu studiów zaś z drugiej na zbudowanie otwartej oferty edukacyjnej dla studentów zagranicznych. Zatem jeden z wymiarów internacjonalizacji dotyczy międzynarodowego i międzykulturowego odniesienia programu studiów i procesu nauczania, umożliwiając tym samym studentom rozwój ich międzynarodowych i międzykulturowych umiejętności. Umiędzynarodowienie programu kształcenia poprzez uwzględnienie w jego konstrukcji, a także realizacji, doświadczenia pracowników Wydziału, doświadczenia uczelni zagranicznych oraz światowych trendów rozwoju nauki umożliwi kształcenie absolwentów spełniających wymogi współczesnego zglobalizowanego rynku pracy. Drugim wymiarem założonej internacjonalizacji kształcenia jest współpraca Wydziału z europejskimi i światowymi ośrodkami akademickimi w celu tworzenia warunków dla wymiany studentów i kadry akademickiej. Koncepcja kształcenia zakłada realizację wspólnych programów z uczelniami zagranicznymi typu joint lub double degree. W ramach tego typu programów realizowany jest dla studentów specjalności biznes międzynarodowy program Joint Master of Science in International Business and Management we współpracy z Nottingham Trent University. Ponadto koncepcja kształcenia jest otwarta na zaliczanie części programu na studiach w innych ośrodkach akademickich np. w ramach programu Erasmus Ważną rolę spełnia w tym ostatnim zadaniu uruchomienie w ramach kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze anglojęzycznej specjalności International Business.

Cele strategiczne akcentujące wysoki poziom jakości kształcenia realizowane są między innymi poprzez angażowanie studentów w działalność naukowo-badawczą (np. indywidualne projekty stanowiące podstawę zaliczenia niektórych zajęć, uczestnictwo w projektach badawczych i konferencjach naukowych, działalność w pracach wielu studenckich kół naukowych aktywnie działających na Wydziale). Wskazywanie takich wartości jak Szacunek (wyznaczony w misji uczelni) następuje między innymi poprzez angażowanie studentów w działalność społeczną (np. wspieranie przez władze Wydziału licznych inicjatyw studenckich, projekty własne; współpraca z organizacjami pozarządowymi czy jednostkami administracji, wolontariat).

Koncepcja kształcenia kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze mając na względzie wysoką jakość kształcenia zakłada osadzanie treści kształcenia przedmiotów ściśle określających tożsamość kierunku w szerokiej wiedzy ogólnogospodarczej, podstawach prawa, systemów ustrojowych, co pozwala studentowi dostrzec i zrozumieć wzajemne zależności i sprzężenia pomiędzy dyscyplinami naukowymi tworzącymi podstawy treści kształcenia. Koncepcja kształcenia zakłada ponadto wykształcenie u studentów umiejętności prezentacji swoich poglądów również w języku obcym Służą temu: dyskusje oraz zaliczenia w formie prezentacji esejów, raportów, analiz statystycznych.

Koncepcja kształcenia tworzy warunki indywidualizacji kształcenia poprzez wybór specjalności oraz seminarium dyplomowego a także zajęć do wyboru. Wspieranie wolnego i świadomego wyboru ścieżki studiów i seminariów jest realizowane przez co semestralne prezentacje aktualnie proponowanej tematyki seminariów oraz prac dyplomowych prowadzonych dla studentów przez opiekunów specjalności oraz kierowników poszczególnych seminariów na ogólnowydziałowym spotkaniu ze studentami. Szerokie podstawy kształcenia uwzględniające tryb dyscyplina nauk ekonomicznych: ekonomia, finanse i nauki o zarządzaniu daje podstawę do budowania elastycznej i różnorodnej oferty kształcenia. Stąd możliwe są takie specjalności jak logistyka międzynarodowa, biznes międzynarodowy. Innowacyjność oferty zapewniona jest poprzez wysoki stopień informatyzacji zajęć poprzez wykorzystanie programów EPSS. Przyjęto

zróżnicowane typy i formy sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji, np. stosowanie dwóch typów testów: „open books”, których celem jest aplikacja wiedzy do rozwiązywania konkretnych problemów i „closed books”, których celem jest odtworzenie wiedzy.

Powszechne wykorzystanie platformy Moodle., która stanowi element uzupełniający treść zajęć dydaktycznych prowadzonych w sposób tradycyjny. Pozwala ona na szeroką dostępność materiałów z zajęć (np. wykładów w formie prezentacji, case study, ćwiczeń rachunkowych, wzorcowych rozwiązań typowych zadań, wskazówek merytorycznych, literatury).

1.2).

Koncepcja kształcenia określona dla kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze budowana była w pierwotnej wersji wspólnie z grupą siedmiu polskich uczelni i przyjęta przez MNiSZW jako kierunek unikatowy. Były to Uniwersytety Ekonomiczne z Krakowa, Katowic, Wrocławia i Poznania oraz Szkoła Główna Handlowa i wydziały ekonomiczne Uniwersytetów Gdańskiego i Łódzkiego. W dyskusji tej kadra akademicka UEP miała swój istotny wkład. Dyskusja ta była kontynuowana do roku 2012. W trakcie tych spotkań dokonano wymiany doświadczeń związanych z realizacją tego kierunku studiów na poszczególnych uczelniach, analizowano programy realizowane przez te uczelnie, a także określono działania służące rozwojowi współpracy związanej z dalszym rozwojem kierunku.

W kolejnych latach program kierunku był doskonalony a w jego budowie uczestniczyli zarówno nauczyciele akademicki jak i studenci. Kolejne lata przyniosły dalsze prace nad koncepcją kształcenia którą prowadzili interesariuszem wewnętrznym. I tak prowadzone były dyskusje w ramach wydziałowej komisji programowej, komisji do spraw jakości kształcenia, komisji do spraw promocji wydziału, przeglądu badań naukowych. Uwzględniano wyniki badań opinii studentów i losów absolwentów szkół wyższych przeprowadzonych przez pracowników Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu), propozycji przedsiębiorców oraz pracowników instytucji publicznych.

Wyrazem dbałości o jakość kształcenia jest powołanie decyzją Komisji Europejskiej przy Katedrze Europeistyki Centrum Doskonałości Jeana Moneta na lata 2012 – 2015. Powołanie to jest wyrazem uznania dla jakości kształcenia i badań prowadzonych przez pracowników Katedry i jest ono jedynym istniejącym obecnie w Polsce oraz jednym z 12 powołanych w całej Unii Europejskiej.

Kluczową rolę w budowaniu koncepcji kształcenia i jej doskonalenia odgrywa kadra akademicka. Trzeba tu odwołać się do międzynarodowych doświadczeń kadry co niewątpliwie ma wpływ na budowę koncepcji kształcenia kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Wśród kadry są członkowie takich organizacji jak: International Management Development Association, European International Business Academy; Industrial Marketing and Purchasing Group, European Marketing Academy, Advisory Board of Nottingham Business School; –Tourism Research Centre, Międzynarodowe Stowarzyszenie Naukowych Ekspertów Turystyki.

Udział interesariuszy wewnętrznych w opracowaniu koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku wynika ze struktury organizacyjnej i kompetencji poszczególnych organów Uczelni i jednostki oraz przyjętych procedur. Kluczową rolę wśród interesariuszy wewnętrznych odgrywają katedry merytorycznie opiekujące się ocenianym kierunkiem. Udział interesariuszy wewnętrznych w opracowaniu koncepcji kształcenia jest zapewniony poprzez uczestnictwo przedstawicieli we wszystkich gremiach opiniotwórczych i podejmujących decyzje na Uczelni i Wydziale. Wszystkie grupy interesariuszy wewnętrznych mają swoich przedstawicieli w Senacie, Rektorskiej Komisji ds. Jakości Edukacji, w Radzie Wydziału oraz Wydziałowej Komisji Programowej. Wiele zmian doskonalących koncepcję kształcenia, jak również zmian w programach studiów opiniowane było bezpośrednio lub pośrednio (poprzez uczestnictwo w pracach zespołów) przez przedstawicieli różnych grup interesariuszy.

Udział interesariuszy zewnętrznych w określaniu koncepcji kształcenia w dużej mierze wynika ze specyfiki powstania kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*”. Koncepcja kierunku narodziła się we współpracy z innymi uczelniami w Polsce (Szkoła Główna Handlowa, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach). Wspólne wystąpienie o zgodę do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na utworzenie unikatowego kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” zaowocowało rozpoczęciem kształcenia na tym kierunku. Szereg cyklicznych spotkań pomiędzy tymi interesariuszami (szczególnie w latach 2008 i 2009, kiedy to odbyło się 5 takich spotkań) miało istotny wpływ na obecny kształt programowy tego kierunku. Tematyka poruszana podczas tych spotkań w zakresie programowym to m.in.: programy specjalności uruchamianych na kierunku, prowadzenie specjalności w języku angielskim, zmiany w programach studiów, itp.

Od 2003 roku przy UEP działa Klub Partnera, który zrzesza kilkudziesięciu członków, reprezentujących znane przedsiębiorstwa i instytucje o zasięgu regionalnym i globalnym. Do klubu Partnera należą m.in. Amica Wronki S.A., Bank Zachodni WBK S.A., BRE Bank S.A., Deloitte Audyt Sp. z o.o., ENEA S.A., Hochland Polska Sp. z o.o., KGHM Polska Miedź S.A., Kompania Piwowarska S.A., Komputronik S.A., MAN Bus Sp. z o.o., Nivea Polska Sp. z o.o., Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa, itd. Misją założonego w czerwcu 2003 r. klubu jest umacnianie więzi pomiędzy nauką a gospodarką. Członkowie Klubu Partnera biorą bezpośredni i pośredni udział w tworzeniu i opiniowaniu kierunków rozwoju Uczelni, Ważnym elementem aktywności Klubu Partnera jest udział w prowadzeniu zajęć w ramach Wykładów Otwartych dla studentów UEP, w tym również kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*”.

Studenci czynnie uczestniczą w pracach Rady Wydziału, Senatu oraz komisji, m.in. Komisji ds. Kształcenia, Dyscyplinarnej (dla nauczycieli i studentów), ds. Jakości, Programowej czy Wyborczej. Studenci czynnie uczestniczą w pracach tych komisji, uczestnicząc w rozmowach na temat niskiej zwrotności ankiet ewaluacyjnych (studenci zaproponowali i wdrożyli system ankiet papierowych) czy realizując własną ankietyzację dotyczącą pracy dziekanatu.

Studenci mają zapewnioną właściwą reprezentację w Radzie Wydziału, razem z doktorantami stanowiąc 20% składu organu. Przedstawione protokoły potwierdzają udział studentów w dyskusjach na Radzie Wydziału, przykładowo przedstawienie pomysłu organizacji Balu licencjackiego (Protokół nr 9/2011/2012) czy kwestii zaliczania przedmiotu Zajęcia Otwarte (Protokół nr 3/2013/2014). Okoliczność, że Jednostka nie była w stanie przedstawić większej liczby przykładów zaangażowania studentów w prace Rady Wydziału, świadczyć może o niewielkim zaangażowaniu studentów lub braku atmosfery, która zachęcałaby studentów do wypowiedzi na forum. Należy zarekomendować, aby protokoły Rady Wydziału uwzględniały wypowiedzi studentów lub - w przypadku ich braku - próby angażowania studentów w dyskusję na forum wydziałowym, zwłaszcza ze względu na okoliczność, że zdanie przedstawicieli studentów często różni się od stanowiska władz.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego (ocena: wyróżniająco ,)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Koncepcja kształcenia kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze realizuje misję uczelni oraz cele strategiczne Wydziału. Szczególnie akcentuje się internacjonalizację kształcenia zarówno przez treści kształcenia jak i tworzenie możliwości szerokiej wymiany kadry i studentów z akademickimi ośrodkami zagranicznymi.

1.2) W budowaniu koncepcji kształcenia uczestniczyli przedstawiciele czołowych polskich uczelni, kadra akademicka kierunku i wydziału, studenci. Udział interesariuszy zewnętrznych miał charakter pośredni poprzez kontakty z przedstawicielami instytucji i korporacji

międzynarodowych. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi wymaga systemowego wzmocnienia.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1).

Senat Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu uchwałami :Nr 110 (2011/2012) i Nr 111 (2011/2012) z dnia 29 maja 2012 r. oraz nr 115 (2012/2013) i nr 116 (2012/2013) z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie zmian w efektach kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia, zatwierdził efekty kształcenia do których są dostosowane plany studiów i programy kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów pierwszego i drugiego stopnia, w tym na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, prowadzonych od roku akademickiego 2012/2013. Na skutek uwag poczynionych przez Zespół Oceniający na podsumowaniu wizytacji, władze uczelni podjęły działania prowadzące do właściwej modyfikacji listy dyscyplin naukowych, w których określone zostały efekty kształcenia, w tym dla kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Senat UEP w dniu 30 maja 2014 roku podjął *Uchwałę nr 84 (2013/2014)* w sprawie zmiany uchwały nr 110 (2011/2012) Senatu UEP z dnia 29 maja 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia. Zmiany te rozszerzyły zakres dyscyplin, w których określone zostały efekty kształcenia kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” wskazując dyscypliny: ekonomię (było to pierwotne wskazanie) oraz jako dodatkowe : nauki o zarządzaniu oraz finanse.

Program kształcenia na kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia oraz program studiów.

Opis zakładanych efektów kształcenia obejmuje zagadnienia charakterystyczne dla ocenianego kierunku. Kierunek „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” został wyodrębniony z obszaru nauk społecznych, a efekty kierunkowe zostały odniesione do dziedziny nauk ekonomicznych, w dyscyplinach (jak wspomniano wyżej) ekonomia , nauki o zarządzaniu oraz finanse . Przypisanie kierunku jest zgodne z Rozporządzeniem MNiSW z 8 sierpnia 2011 roku w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych.

Przy formułowaniu efektów kierunkowych zostały wykorzystane wszystkie efekty obszarowe przewidziane dla obszaru nauk społecznych, z uwzględnieniem ich struktury (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne). Zależności pomiędzy efektami kierunkowymi i obszarowymi są dobrze zidentyfikowane i zachowana jest zasada, że efekt kierunkowy jest uszczegółowieniem efektu (efektów) obszarowych, z których został wyodrębniony. Przypisanie kierunku jest zgodne z Rozporządzeniem MNiSW z 8 sierpnia 2011 roku w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych.

Efekty kształcenia sformułowane są na dwóch poziomach: kierunku oraz poszczególnych przedmiotów. Dla ocenianego kierunku dla studiów I stopnia zostało sformułowanych łącznie 40 efektów kierunkowych (W-17, U-16 oraz KS-7). Dla studiów II stopnia zostało sformułowanych również 40 efektów kierunkowych (W-17, U-16 oraz KS-7). W opisie efektów kształcenia mocno podkreślona jest specyfika kierunku – znaczna część efektów kierunkowych odnosi się bezpośrednio do zagadnień makro i mikroekonomicznych w kontekście zagadnień międzynarodowych. W szczególności w opisie kierunkowych efektów kształcenia, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia kładzie się duży nacisk m.in. na: ekonomiczne zagadnienia międzynarodowych instytucji gospodarczych, funkcjonowanie mechanizmu rynkowego w aspekcie międzynarodowych, badanie zjawisk i procesów współczesnej gospodarki światowej, zapoznanie z przepisami i standardami warunkującymi międzynarodową działalność gospodarczą, zawieranie i realizację transakcji handlowych na rynku międzynarodowym, funkcjonowanie podmiotów

gospodarczych w otoczeniu krajowym i międzynarodowym, ze szczególnym uwzględnieniem Unii Europejskiej.

W opisie efektów kierunkowych znajduje się również wiele zagadnień związanych ze specyfiką zarządzania przedsiębiorstwem w kontekście międzynarodowym. Na przykład efekty: (K_W02) „zna podstawową terminologię oraz posiada podstawową i uporządkowaną wiedzę z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i komplementarnych obszarów wiedzy jak: zarządzanie międzynarodowe, handel międzynarodowy, logistyka międzynarodowa, finanse międzynarodowe”, (K_W06) „dysponuje podstawową i uporządkowaną wiedzą z zakresu podstawowych obszarów funkcjonowania i zarządzania współczesnym przedsiębiorstwem na rynku krajowym i międzynarodowym, w tym na rynku UE”, (K_U11) „potrafi zidentyfikować wybrane rodzaje ryzyka związanego z działalnością międzynarodową przedsiębiorstw oraz określić prawidłowo ich konsekwencje”, (K_W14) „ma podstawową wiedzę z zakresu zarządzania podmiotem gospodarczym na rynku międzynarodowym, w tym wiedzę z zakresu koncepcji i narzędzi marketingowych wykorzystywanych w tym zarządzaniu”.

Podejście takie jest w pełni zgodne z charakterem kierunku i założeniem, że student zdobędzie wiedzę i umiejętności z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych odnoszącą się do funkcjonowania gospodarki (makro) i przedsiębiorstwa na rynku międzynarodowym (mikro). W kontekście powyższego należałoby rozważyć, przypisanie kierunkowych efektów kształcenia, nie tylko do dyscypliny ekonomia, ale również nauk o zarządzaniu.

Efekty na pierwszym i drugim stopniu mają na ogół podobne brzmienie co do treści merytorycznych, ale są prawidłowo zróżnicowane pod względem stopnia trudności i zakresu jaki obejmuje dana tematyka. Na studiach drugiego stopnia od studenta wymaga się bardziej zaawansowanej, pogłębionej wiedzy, a ponadto wymaga się umiejętności m.in. w zakresie formułowania własnych opinii, umiejętności weryfikowania postawionych hipotez, rozumienia mechanizmów zachodzących zjawisk, wykorzystania wiedzy teoretycznej stosując określone metody badawcze, itp.

Wydział nie sformułował osobnych efektów dla specjalności, natomiast efekty przedmiotowe są sformułowane w kartach przedmiotów w dwóch częściach: „Cele kształcenia dla modułu” oraz „Efekty kształcenia dla modułu”. Dla jednego przedmiotu sformułowano na ogół po kilka celów (3-4 cele). Są one sformułowane w sposób prawidłowy i konkretny. W przypadku niektórych przedmiotów ze specjalności anglojęzycznej „International Business” ta część sylabusu wypełniona jest w języku angielskim. Ponadto dla każdego przedmiotu sformułowanych jest do kilkunastu efektów, z uwzględnieniem ich struktury (na ogół po cztery efekty, z każdej kategorii). Sformułowane cele oraz efekty dobrze ze sobą korespondują – efekty są uszczegółowieniem celów i ich rozwinięciem na poszczególne elementy struktury.

Opis efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego, zarówno na poziomie kierunku, jak i poszczególnych przedmiotów jest zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji określonymi w rozporządzeniu (Załącznik nr 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego).

Sformułowane efekty kształcenia zarówno dla studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia pozwalają Wydziałowi na realizację założeń koncepcji rozwoju kierunku. Koncepcja rozwoju kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze” oparta jest na przyjętych przez grupę uczelni założeniach. Jest to kierunek z oryginalnym programem nauczania, który jest efektem współpracy i wymiany doświadczeń najlepszych polskich uczelni specjalizujących się w tematyce międzynarodowych stosunków gospodarczych. Koncepcja kształcenia na kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze” jest odpowiedzią na zjawiska globalne jakie zachodzą we współczesnej gospodarce. Postępująca swoboda przepływu dóbr, usług, ludzi i środków finansowych pociąga za sobą szereg zjawisk gospodarczych i społecznych, których analiza, diagnoza i zarządzanie nimi wymaga wiedzy i umiejętności specjalistycznych. Takie założenia kierunku mają wyraźne odzwierciedlenie w efektach kształcenia oraz programie studiów. Opis

kierunkowych efektów kształcenia nawiązuje do wielu dyscyplin naukowych (ekonomia, nauki o zarządzaniu, finanse), dając w konsekwencji wiedzę i umiejętności przydatne we współczesnej gospodarce międzynarodowej. Koncepcja kształcenia kładzie również duży nacisk na zdobywanie umiejętności językowych. Ma to swoje odzwierciedlenie w opisie efektów kierunkowych, zarówno dla studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, ponieważ aż po trzy efekty na każdym z poziomów nawiązują do nabywania określonych kompetencji w języku obcym.

Można zatem stwierdzić, że opis efektów kształcenia dla ocenianego kierunku w sposób bezpośredni i jednoznaczny odnosi się do przyjętej przez Wydział koncepcji kształcenia na kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*”.

W opisie kierunkowych efektów kształcenia występuje na ogół właściwa zależność pomiędzy stopniem trudności efektów sformułowanych dla studiów I oraz II stopnia. W przypadku wielu efektów na poziomie pierwszym i drugim ich zróżnicowanie odnosi się głównie do stopnia zaawansowania nabywanej wiedzy oraz umiejętności. Jest to rozwiązanie korespondujące z oferowanymi specjalnościami, które mają takie same nazwy na I i II stopniu.

Przedmiotowe efekty kształcenia sformułowane są w opisach (kartach) poszczególnych przedmiotów. Dla każdego z przedmiotów zostało sformułowanych na ogół po 3, 4 efekty przedmiotowe z każdej kategorii (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne). Dotyczy to zarówno opisów przedmiotów na studiach I, jak i II stopnia. Każdy z efektów przedmiotowych jest odniesiony w sylabusie (w tabeli „Efekty kształcenia dla modułu”) do efektów kierunkowych. Odniesienia te są zestawione w macierzy efektów kształcenia. Analiza zależności pomiędzy efektami przedmiotowymi i kierunkowymi wskazuje na spójność efektów i pozwala na stwierdzenie, że realizacja efektów przedmiotowych zapewnia osiągnięcie efektów kierunkowych, zgodnie z zależnościami zaznaczonymi w opisach przedmiotów oraz macierzy efektów kształcenia.

Każdy efekt kierunkowy, w zależności od jego znaczenia w programie studiów jest osiągany poprzez realizację kilkunastu do kilkudziesięciu efektów przedmiotowych. Macierze efektów kształcenia sporządzone są osobno do każdej formy i poziomu kształcenia oraz dla poszczególnych specjalności. Można stwierdzić, że każdy student niezależnie od studiowanej specjalności, osiągnie wszystkie efekty kierunkowe jeśli zrealizuje wszystkie efekty przedmiotowe przewidziane w programie studiów.

W pojedynczych przypadkach zdarza się, że efekt kierunkowy jest realizowany przez przedmioty, których związek z danym efektem jest pośredni. Na przykład na pierwszym stopniu efekt (K_W10) „posiada podstawową wiedzę o gospodarce światowej i międzynarodowych stosunkach gospodarczych, procesie ich ewolucji, jej przyczynach i konsekwencjach” jest realizowany przez takie przedmioty jak „Magazynowanie i obsługa towarów” i „Logistyka dystrybucji”, czy na drugim stopniu efekt (K_U09) „prawidłowo posługuje się pojęciami z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych (w powiązaniu z wybraną specjalnością na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze)” przez przedmiot „Współczesne techniki i technologie transportowe”.

Program kształcenia dla studentów trzeciego roku studiów licencjackich prowadzony jest w oparciu o programowe założenia, będące wspólną propozycją unikatowego kierunku czołowych uczelni w Polsce. Opis efektów kształcenia dla tego rocznika został sporządzony w oparciu o opis sylwetki absolwenta poszczególnych specjalności. Opis przedmiotu jest sporządzony według wówczas obowiązującego wzoru. W opisach przedmiotów znajduje się określenie celu przedmiotu, który opisany jest w kilku punktach. Bezpośrednio nie ma podziału na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, ale treść celów jednoznacznie wskazuje, że taki podział jest merytorycznie stosowany.

Podsumowując można stwierdzić, że dla wszystkich lat studiów, poziomów kształcenia oraz specjalności zapewniona jest pełna spójność efektów przedmiotowych oraz efektów kierunkowych. Dla trzeciego roku studiów licencjackich istnieje zgodność celów (efektów) kształcenia sformułowanych w sylabusie przedmiotu z opisem sylwetki absolwenta dla poszczególnych specjalności.

Wydział dla programu kształcenia na kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” opracował matrycę efektów kształcenia, która wraz z informacją zawartą w opisie przedmiotów pozwala stwierdzić, że poprzez realizację efektów przedmiotowych zostaną osiągnięte założone kierunkowe efekty kształcenia. W opisach przedmiotów zarówno dla programu studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, znajduje się część „Efekty kształcenia dla modułu”, w której pokazane jest szczegółowo jakie efekty kierunkowe są realizowane przez dany efekt przedmiotowy.

Jednak w tablicy odniesień można zauważyć, że niektóre z efektów są realizowane na poziomie specjalności tylko przez przedmiot nieobowiązkowy. Na przykład: efekt (K2_W16) „dysponuje poszerzoną wiedzą z zakresu specyficznych wymogów realizacji transakcji handlowych i usługowych na rynku międzynarodowym” dla specjalności „Logistka międzynarodowa” jest powiązany z efektami tylko jednego przedmiotu specjalnościowego. „Future models of international business”. Pozostałe odniesienia przedstawione w matrycy, zarówno dla studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia są logiczne i na ich podstawie można stwierdzić, że osiągając dany efekt przedmiotowy student realizuje efekt kierunkowy ujęty w matrycy. Zespół oceniający uważa iż należy dokonać ponownej analizy przyporządkowania efektów przedmiotowych - specjalnościowych i kierunkowych i wzmocnić niektóre efekty kierunkowe poprzez właściwe wskazania wzajemnych relacji :efekty kierunkowe- efekty przedmiotowe -specjalnościowe. .

Obowiązujący od roku akademickiego 2012/13 program kształcenia nie przewiduje obowiązkowych praktyk zawodowych. Odejście od praktyk zawodowych na WGM wynika przede wszystkim z faktu, że większość studentów ostatnich semestrów studiów na ocenianym kierunku jest aktywna zawodowo. Natomiast w planie studiów realizowanym dla studentów trzeciego roku studiów licencjackich kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe. Opracowany program praktyk zawodowych zawiera cele , które student zobowiązany jest zrealizować. Ramowe zadania jakie student jest zobowiązany zrealizować podczas praktyki zawarte są w ww. Regulaminie, natomiast szczegółowy program praktyki jest zindywidualizowany, a obowiązkiem studenta jest przedstawić program praktyki, który następnie musi być zatwierdzony przez Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk

Sposób publikacji założonych efektów kształcenia jest bardzo dobry i obejmuje kilka sposobów. Na stronie internetowej Uczelni dostępny jest pełny opis założonych efektów kształcenia dla kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” . Ponadto opis efektów kształcenia wraz z przedstawieniem koncepcji kształcenia na kierunku przedstawiony jest na stronie internetowej jako oferta dla kandydatów na studia. W opisie tym syntetycznie określone są m.in.: opis specjalności, zakładany zakres wiedzy i umiejętności nabywanej podczas studiów na każdej ze specjalności, opis obszarów tematycznych z wyszczególnieniem wybranych przedmiotów oraz profil absolwenta z określeniem potencjalnych miejsc pracy. Ponadto opis zakładanych efektów kształcenia znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej, w którym publikowane są wewnętrzne akty prawne, w tym uchwały wraz z załącznikami, wprowadzające efekty kształcenia dla wszystkich form i poziomów ocenianego kierunku. Sposób publikowania efektów kształcenia oraz ich dostępność, a także zawartość strony internetowej Uczelni w tym zakresie należy ocenić jako wzorcowe.

Studenci mają zapewniony dostęp do efektów kształcenia w prosty i przejrzysty sposób, w szczególności poprzez wgląd do widocznych w Internecie sylabusów oraz matryc zakładanych efektów kształcenia.

2.2).

Zarówno efekty kierunkowe, jak i przedmiotowe ocenianego kierunku zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Efekty kierunkowe sformułowane są w sposób stosunkowo ogólny, ale umożliwiając ich weryfikację za pomocą określonych w opisach przedmiotów metod. Efekty kierunkowe i przedmiotowe tworzą spójną, logicznie powiązaną i komplementarną całość.

Na poziomie przedmiotów w sylabusach efekty przedmiotowe są sformułowane w sposób bardzo konkretny i sprawdzalny, bezpośrednio nawiązujący do merytorycznej istoty przedmiotu oraz założonych treści

Sprawą dyskusyjną w sporadycznych przypadkach, jest natomiast sposób sformułowania korespondujących ze sobą efektów na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Przykładem może być efekt, który brzmi identycznie na pierwszym i drugim stopniu i który w obu przypadkach odwołuje się do wiedzy podstawowej (K_U10 „potrafi wykorzystywać podstawowe programy komputerowe w zakresie pozyskiwania i analizy danych, niezbędnych w pracy zawodowej”), pomimo, że studia drugiego stopnia powinny zakładać nabycie nieco bardziej zaawansowanych umiejętności w tym zakresie.

W opinii studentów zakładane efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i weryfikowalny. Są one główną osią kształcenia i studenci mają świadomość ich roli dla programów studiów.

2.3)

System oceny efektów kształcenia jest zawarty w sylabusie w części „Opis sposobu sprawdzenia osiągnięcia efektów kształcenia”. W tej części określonych jest kilka metod zapewniających osiągnięcie przedmiotowych efektów kształcenia (m.in. prezentacja wyników badań, przeprowadzenie badań, sprawdzian pisemny, praca w grupie, udział w dyskusji, przygotowanie prezentacji, sprawdzian ustny, przygotowanie projektu). Opis sposobu sprawdzenia osiągnięcia efektów kształcenia zawarty w sylabusie jest bardzo precyzyjny i jest odniesiony do każdego z efektów przedmiotowych, a tym samym celów przedmiotu. Każdy efekt przedmiotowy jest sprawdzany za pomocą co najmniej jednej z ww. przykładowych metod. Informacja w sylabusie pozwala jednoznacznie określić, jakie metody weryfikują osiągnięcie danego efektu. Ponadto, przegląd prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych pozwala na stwierdzenie, że zapisy w sylabusie są w rzeczywistości realizowane. Stosowane sposoby przeprowadzenia niektórych zaliczeń (m.in. z wykorzystaniem testów na platformie e-learningowej) pozwalają na dużą obiektywność oceny i rzetelną weryfikację efektów.

W kartach przedmiotów w części „Opis sposobu sprawdzenia osiągnięcia efektów kształcenia” w ujęciu tabelarycznych znajduje się szczegółowa informacja pozwalająca na określeniu jakie narzędzia dydaktyczne realizują dany efekt oraz jaki jest sposób oceny danego efektu. Efekty przedmiotowe analizowane w tabeli obejmują podział na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, dlatego też można stwierdzić, że sposoby weryfikacji obejmują wszystkie kategorie efektów. W oparciu o określone w opisie przedmiotu zależności można stwierdzić, że każdy efekt jest możliwy do zweryfikowania, dla wszystkich przedmiotów w toku studiów. Taki system oceny i weryfikacji efektów kształcenia jest prosty, przejrzysty i zasługuje na wysoką ocenę.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym uznali, że system oceny efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia, przez co mają możliwość nabycia właściwej wiedzy, jak i praktycznych umiejętności oraz innym kompetencji miękkich, w tym społecznych. System przewiduje właściwe sposoby weryfikacji. Studenci uzasadnili to zarówno doбором odpowiednich treści programowych, jak i właściwych form prowadzenia zajęć oraz egzaminowania.

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, dyplomy, suplementy oraz karty okresowych osiągnięć studenta prowadzona jest prawidłowo.

Wskazane byłoby uzupełnienie w suplementach:

- w pkt. IV ust. 2 Standardy kształcenia – wskazane jest wpisywanie właściwej podstawy prawnej na podstawie której było realizowane kształcenie na unikatowym kierunku studiów (zaopiniowane przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego plany i programy kształcenia

zatwierdzone na podstawie decyzji Ministra), a nie jak to Uczelnia obecnie wpisuje, tj. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki ([Dz. U. Nr 164, poz. 1166](#), z późn. zm.). Zwraca się uwagę na fakt, iż standardy kształcenia nie były określone dla kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze

- w pkt. IV – Informacje treści studiów i osiągniętych wynikach – w ust.4.2 wpisów przy semestrach o rok akademicki.

Z uwagi na rangę dyplomu studiów wyższych w opinii Zespołu Oceniającego należy rozważyć możliwość podpisu tego dyplomu przez Rektora.

Przechowywanie efektów kształcenia. W Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu obowiązują zapisy Instrukcji kancelaryjnej, Instrukcji dotyczącej organizacji i zakresu działania Archiwum UE w Poznaniu oraz Jednolitego rzeczowego wykazu akt UE w Poznaniu, stanowiących załączniki 1 - 3 do Zarządzenia Rektora nr 11/2014 z dnia 25 lutego 2014 r. określającej zasady postępowania, mające zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych. Instrukcje ta określają zasady przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych.

Po upływie okresu przechowywania, tj. 2 lat, akta przekazywane są do archiwum uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego, sporządzonego zgodnie z oznaczeniem przewidzianym w instrukcji oraz zgodnie z określonymi w niej symbolami.

Efekty kształcenia na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej są przechowywane u prowadzących poszczególne przedmioty nauczycieli akademickich przez okres 2 lat od zaliczenia przedmiotu. *Natomiast brak jest przepisów (zarządzania Dziekana lub Rektora), z których wynikałoby w jaki sposób Uczelnia (Wydział) prowadzi dokumentację dotyczącą archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją zajęć dydaktycznych i gromadzeniem dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia.*

Ocena efektów kształcenia dokonywana jest poprzez realizację zakładanego programu kształcenia, w tym procesu dyplomowania. Dla poszczególnych przedmiotów w programie kształcenia zostały określone metody, za pomocą których można określić stopień realizacji danego efektu przedmiotowego. Do metod oceny efektów przedmiotowych, które są opisane w sylabusie można zaliczyć m.in.: prezentację wyników badań, przeprowadzenie badań, pracę w grupie, udział w dyskusji, przygotowanie projektu, itp. Biorąc pod uwagę, że dla każdego z efektów przedmiotowych określony jest zestaw sposobów oceny tego efektu można stwierdzić, że system ten umożliwi ocenę efektów kształcenia poprzez realizację poszczególnych przedmiotów w procesie kształcenia.

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia z punktu widzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych został przeanalizowany również na etapie procesu dyplomowania. Narzędziem systemu kształcenia potwierdzającym osiągnięcie założonych efektów jest analiza tematyki prac licencjackich i magisterskich.

Na kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze” zostało przeanalizowanych łącznie 412 prac dyplomowych (z r.a. 2012/2013), z czego 232 prace absolwentów studiów stacjonarnych pierwszego stopnia, 126 prac studiów stacjonarnych drugiego stopnia, 22 prace studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia oraz 32 prace absolwentów studiów niestacjonarnych drugiego stopnia.

Tematyka prac jest związana z efektami określonymi dla kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze” i obejmuje zagadnienia nawiązujące do funkcjonowania gospodarki w skali makro, w skali branży oraz przedsiębiorstwa w aspekcie międzynarodowym. Jedyne w pojedynczych przypadkach praca odbiega od tematyki ocenianego kierunku. Niezgodności te dotyczą głównie studiów stacjonarnych pierwszego stopnia (np. prace pt.: „Rola biznesplanu w nowoczesnej firmie”, „Możliwości rozwoju turystycznego miasta i gminy Wągrowiec”, „Ocena efektywności inwestycji na przykładzie restauracji „Pasta” we Wrześni”, „Rola opakowań we

współczesnej gospodarce”, „Transport rowerowy, bariery i możliwości rozwoju na przykładzie aglomeracji poznańskiej”).

Ogólne zasady dyplomowania określone są w Regulaminie studiów (część „Tryb kończenia studiów”). Regulamin studiów określa wszystkie istotne zagadnienia związane z przeprowadzeniem egzaminu dyplomowego, m.in. tryb powoływania i skład komisji egzaminu dyplomowego, warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, zasady oceniania na egzaminie dyplomowym, itp.

Ponadto na Uczelni i Wydziale obowiązują inne dokumenty, które wprowadzają standardy związane z pracą dyplomową. Na Uczelni Zarządzeniem nr 39/2011 Rektora z dnia 25 lipca 2011 roku zostały wprowadzone zasady tworzenia przypisów bibliograficznych i bibliografii załącznikowej. Z kolei na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej określone są standardy pracy dyplomowej (dla kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*”), które określają merytoryczne i formalne wymagania stawiane pracom dyplomowym (licencjackim / magisterskim).

Zgodnie z Regulaminem studiów, egzamin dyplomowy odbywa się w formie ustnej, podczas którego studenci odpowiadają na trzy pytania, w tym jedno z pracy. Na pierwszym stopniu, pierwsze z pytań dotyczy zagadnień ekonomicznych (pytania z mikro- i makroekonomii) natomiast drugie pytanie dotyczy studiowanej specjalności. Na drugim stopniu student odpowiada na pytanie kierunkowe oraz specjalnościowe.

Zakres i tematyka tych pytań (w każdym przypadku po 25) pozwala na weryfikowanie efektów kształcenia, szczególnie tych związanych z przedmiotami stanowiącymi podstawę kształcenia, zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu. Podejście takie jest konsekwencją dążenia do dobrego przygotowania studentów w zakresie nauk podstawowych.

Formuła stosowana przy obliczaniu średniej oceny na dyplomie jest standardowa i zakłada, że na ocenę końcową na dyplomie składa się 55% średniej ze studiów, 30% z oceny pracy dyplomowej oraz 15% z egzaminu dyplomowego.

Obsada seminariów dyplomowych jest prawidłowa. Konsekwentnie stosowana jest zasada, że na studiach pierwszego stopnia seminaria przydzielane są doktorom, a studiach drugiego stopnia profesorom, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

Proces dyplomowania stosowany na Wydziale, odnosząc się do tematyki prac dyplomowych, zasad przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz obsady seminarium należy ocenić wysoko.

Zasady i formy odbywania praktyk obowiązkowych dla studentów trzeciego roku są określone w drodze zarządzeń Rektora. W tym zakresie obowiązuje Zarządzenie 35a/2007 Rektora Akademii Ekonomicznej w Poznaniu z dnia 28 września 2007 r. w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu praktyk odbywanych przez studentów Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (z późniejszymi zmianami). Regulamin ten, wraz z innymi dokumentami (m.in. „Instrukcja dotycząca postępowania przy przygotowaniu i zaliczaniu obowiązkowych praktyk studenckich w AE w Poznaniu” oraz wzorami dokumentów związanych z realizacją praktyki) regulują kompleksowo zasady odbywania oraz kontroli praktyk. Zgodnie z obowiązującym w chwili rozpoczęcia studiów standardem praktyka zawodowa trwa trzy tygodnie, które studenci musieli zaliczyć do końca 5 semestru studiów..

Sposób organizacji i kontroli praktyk odbywanych przez studentów trzeciego roku nie budzi zastrzeżeń. Obecnie na Wydziale nadal funkcjonuje Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk, którego rola polega na świadczeniu pomocy studentom, którzy chcą odbyć praktyki nieobowiązkowe. Uczelnia posiada (poprzez Biuro Karier i Relacji z Absolwentami) oferty praktyk, również dla studentów ocenianego kierunku.

Prawidłowości pomiaru efektów kształcenia dokonuje się m.in. poprzez analizę wystawianych ocen. Struktura średnich ocen wystawionych w sesji jest zróżnicowana w zależności od poziomu kształcenia. Analiza ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej dla całego kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” wskazuje na stosunkowo wysoki odsetek ocen dobrych (21,3%), dobrych plus (14,7%) oraz bardzo dobrych (23,4%). Oceny niedostateczne stanowią

11,6%, dostateczne – 14,7% oraz dostateczne plus 10,5%. Oceny celujące, zgodnie z założeniem tej oceny, są wystawiane najlepszym studentom (3,8%). Struktura ocen nie wskazuje na zjawiska nieprawidłowe.

Oceny wystawiane w procesie dyplomowania są stosunkowo wysokie. Łącznie dla egzaminu licencjackiego rozkład ocen przedstawiał się następująco: 3 – 4,1%, 3,5 – 9,4%, 4 – 42,1%, 4,5 – 21,4%, 5 – 16,2%, 6 – 6,8,%. Natomiast łącznie dla egzaminu magisterskiego rozkład ocen przedstawiał się następująco: 3 – 0%, 3,5 – 1,6%, 4 – 20,9%, 4,5 – 31,4%, 5 – 32,5%, 6 – 16,3,%. Odsetek ocen dobrych, dobrych plus, bardzo dobrych i celujących jest dosyć wysoki, ale biorąc pod uwagę, że na egzaminie dyplomowych występuje na ogół tendencja do stawiania wyższych ocen, istniejącą strukturę ocen można uznać za standardową, nie wskazującą na nieprawidłowe zjawiska.

Ogólne zasady związane ze sposobem oceniania studentów określone są w Regulaminie studiów (część „Zaliczenia i egzaminy”). Na Uczelni przyjęta jest siedmiostopniowa skala ocen – od oceny niedostatecznej (2,0) do celującej (6,0). W opisach przedmiotów określone są wymagania wstępne do większości przedmiotów, jak również określone są formy oceny poszczególnych efektów przedmiotowych. Nie ma jednak określonych wymagań, jakie powinny zostać spełnione przez studenta, szczególnie w przypadku, gdy na ocenę końcową z przedmiotu składa się kilka form zaliczenia. Wymagania są również wystandaryzowane w przypadku przedmiotów prowadzonych na platformie e-learningowej. W przypadku stosowanych z wielu przedmiotów quizów jako formy zaliczenia, student wie jaką liczbę punktów musi zdobyć na konkretną ocenę.

Zapisy Regulaminu studiów, przegląd prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, przegląd zajęć prowadzonych z wykorzystaniem platformy e-learningowej, średnie oceny wystawiane w procesie kształcenia oraz stosowane w tym zakresie praktyki, pozwalają stwierdzić, że wymagania są wystandaryzowane, a ocena jest zobiektywizowana. Jedynym mankamentem jest niewystarczająca informacja w sylabusie przedmiotu o warunkach otrzymania oceny końcowej, szczególnie, gdy zaliczenie składa się z kilku form.

W opinii studentów system mierzenia efektów kształcenia co do zasady spełnia ich oczekiwania, jest na ogół rzetelny i sprawiedliwy, dobierając właściwe narzędzia i metody do zweryfikowania osiągniętych efektów kształcenia. Jednocześnie jednak studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym zgłosili pojedyncze uwagi, które nie zostały przez nikogo zanegowane, że często mają wątpliwości co do rzetelnego sprawdzania prac. Dotyczy to w szczególności starszych pracowników naukowych. W tych przypadkach szczególnie istotnym jest korzystanie z prawa do informacji zwrotnej, które często wiąże się z poprawieniem niesłusznie wystawionej oceny. W opinii studentów Jednostka nie radzi sobie z tym problemem, ze względu na staż i doświadczenie zasłużonych pracowników naukowych, którzy w mniejszym stopniu obawiają się o wyniki ankiet. Zespół Oceniający pragnie jednak z drugiej strony podkreślić iż Wydział przeprowadził własną wydziałową ankietę, w której skutecznie zidentyfikował przedmioty o wysokich i niskich wymaganiach. Zespół Oceniający uważa iż warto przedstawić studentom wyniki tej ankiety i działania, które w jej wyniku zostały lub zostaną podjęte. .

Średni odsiew studentów na kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze” jest na stosunkowo wysokim poziomie, z zachowaniem typowych tendencji. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia średni odsiew studentów dla wszystkich lat wyniósł 18,5%, a na niestacjonarnych 38,5%. Na studiach drugiego stopnia stacjonarnych odsiew łącznie dla wszystkich lat wyniósł 14,8%, a na niestacjonarnych 20,4%. Wysoki odsiew na studiach niestacjonarnych, szczególnie pierwszego stopnia, wynika z ogólnie małej liczby studentów i wysokiego odsiewu na pierwszym roku studiów (z 19 osób po pierwszej sesji zostało 6 studentów). Tendencją jest stosunkowo wysoki odsiew na pierwszym roku (na każdym poziomie i formie). Znacznie większy odsiew jest na studiach niestacjonarnych. Do najczęściej występujących przyczyn odsiewu można zaliczyć: brak zaliczenia semestru (ponad 55% wszystkich skreśleń), rezygnacja (ponad 30%) oraz

niepodjęcie studiów (pierwszy rok – ok. 8,5%). Poziom i skala odsiewu świadczą o dbałości Wydziału o utrzymanie przyjętych standardów nauczania i dyscypliny procesu kształcenia.

Studenci potwierdzają, że Jednostka stosuje na wizytowanym kierunku duży odsiew. Jest to zdaniem studiujących prawidłowa metoda na dobór studentów dalszych lat, wiąże się ona bowiem z otwartą rekrutacją. Rekrutacja ta pozwala na przyjęcie praktycznie każdego kandydata spełniającego formalne warunki, aby potem zweryfikować jego umiejętności w pierwszym roku kształcenia. W opinii studentów matura nie odzwierciedla dobrze wiedzy kandydata, a Jednostka zweryfikuje ją lepiej. Zastosowanie zaś dużego odsiewu pozwala na optymalny dobór osób dopuszczonych do kontynuowania kształcenia na dalszych etapach studiów.

Informacje na temat stosowanego systemu oceny zawarte są przede wszystkim w Regulaminie studiów. Ponadto na indywidualnym koncie w e-Dziekanacie po zalogowaniu się, do wiadomości studenta podawane są oceny uzyskiwane z zaliczeń i egzaminów. Informacja o obowiązującym systemie ocen przekazywana jest na bieżąco w procesie kształcenia, począwszy od informacji dla studentów pierwszego roku (na stronie internetowej w ramach informacji podstawowej o studiach), po informowanie studentów na poszczególnych przedmiotach oraz przy zaliczeniach i egzaminach.

Studenci wszystkie potrzebne im informacje na temat stosowanego systemu oceny otrzymują na samym początku każdego kursu. Są one ponadto dostępne w formie sylabusów na stronie internetowej Uczelni.

Na kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” znaczna liczba przedmiotów w toku studiów prowadzona jest z wykorzystaniem metody e-learningowej. Platforma e-learningowa (Moodle) wykorzystywana jest na różnych poziomach. Platforma wykorzystywana jest do komunikowania się ze studentem (zasady zaliczania przedmiotów, materiały dydaktyczne, informacje dla studentów). W stosunkowo dużym zakresie platforma wyszastywana jest do przeprowadzania kolokwii. Na platformie Moodle dostępny jest portal eUEP, na której prowadzący zajęcia mają możliwość definiowania quizów, które stanowią podstawę do sprawdzenia wiedzy studenta i przeprowadzania sprawdzianów. Wśród przedstawionych prac przejściowych występowały również takie, które były przeprowadzane na platformie Moodle. Na podstawie powyższego można stwierdzić, że na Wydziale powszechnie stosowana jest platforma e-learningowa, na różnym poziomie zastosowania, ale stanowi ona istotny element procesu kształcenia, w tym weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia.

2.4)

Uczelnia ma kilkuletnie doświadczenie w badaniu opinii absolwentów. Obecnie monitorowanie losów zawodowych absolwentów Uczelni prowadzone jest w ramach projektu „Kadry dla Gospodarki”. Projekt realizowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS. Liderem projektu jest Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu w partnerstwie z Wojewódzkim Urzędem Statystycznym w Poznaniu. Projekt realizowany jest od września 2010 r. W ramach tego projektu przeprowadzono kilka edycji badań, które mają na celu dostosowanie programu kształcenia do wymogów rynku pracy.

W ramach projektu w lipcu 2011 opracowany został raport badania pt. „Stopień dostosowania umiejętności studentów do potrzeb przyszłych pracodawców”. Właściwe badanie losów absolwentów zostało zrealizowane na przełomie listopada i grudnia 2012 r. i dotyczyło absolwentów Uczelni studiów pierwszego i drugiego stopnia, którzy ukończyli studia w r.a. 2010/2011 (rok po ukończeniu studiów). W badaniu brało udział około 1.000 absolwentów, z czego 459 absolwentów studiów pierwszego stopnia oraz 505 studiów drugiego stopnia. W badaniach brali również udział absolwenci WGM, jak również ocenianego kierunku. Wyniki badań zestawione i przeanalizowane w raporcie z badań (maj 2013).

Wyniki badań były szeroko prezentowane, m.in. na Radzie Wydziału Gospodarki Międzynarodowej. Na uwagę zasługuje również fakt opublikowania raportów z badań – wraz z

przygotowaniem informacji dla różnych grup interesariuszy, m.in. dla władz Uczelni, Wydziałów oraz dla studentów. Skrócone wyniki badania zostały dla studentów opublikowane w biuletynie „Głos Absolwentów”.

Obecnie przygotowywana jest kolejna edycja badań w stosunku do absolwentów, którzy ukończyli studia I lub II stopnia w UEP w r.a. 2011/2012. Dotychczasowe działania świadczą, że Uczelnia jest bardzo dobrze przygotowana do systematycznego badania losów absolwentów oraz wykorzystania pozyskanej informacji do doskonalenia programu kształcenia, zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy.

Jednostka monitoruje kariery absolwentów poprzez badanie ankietowe. Badanie obejmuje wszystkich absolwentów, którzy zakończyli kształcenie w UEP w trybie stacjonarym. Badanie obejmuje absolwentów II i I stopnia (również absolwentów I stopnia kontynuujących kształcenie na II stopniu w UEP). Absolwenci badani są czterokrotnie:

- badanie wstępne odbywa się w chwili kończenia studiów I lub II stopnia
- badanie pełne odbywa się po roku, trzech i pięciu latach od ukończenia studiów

Ankiety zawierają szereg wyczerpujących pytań odnośnie branży, zawodu lub prowadzonej działalności, umiejętności potrzebnych do pracy w danym zawodzie oraz oczekiwań rynku pracy. Przedstawione przez Jednostkę opracowania pozwalają na wysunięcie jednoznacznego wniosku, że Jednostka rozumie rolę badania losów absolwentów i prowadzi ten proces w sposób, który pozwala na formułowanie zaleceń co do procesu kształcenia oraz ich realne wdrażanie. Przykładowe rekomendacje dotyczą wprowadzenia studiów dualnych, zwiększenia wymiaru zajęć praktycznych, analizy systemu praktyk studenckich, połączenia działań ukierunkowanych na połączenie procesu kształcenia z rynkiem pracy oraz zdiagnozowania przyczyn odłączania się studentów od standardowego procesu kształcenia i rozwijania swoich kompetencji we własnym zakresie. Jednostka wykazała, że rekomendacje te są wdrażane, o czym świadczą liczne działania mające na celu połączenie kształcenia na uczelni z oferowaniem studentom interesujących możliwości w ramach praktyk i staży. Jednostka ponadto stale monitoruje program studiów oraz poddaje go bieżącym modyfikacjom w celu lepszego dostosowania do realiów gospodarczych.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Tematyka prac dyplomowych jest ściśle powiązana z zakresem kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Poziom prac jest zróżnicowany z przewagą prac dobrych i bardzo dobrych. Recenzje są rzetelne i uwadniają wystawiane oceny. Prace etapowe potwierdzają wysoki stopień wymagań.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: *(Ocena wyróżniająca)*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Kierunek „międzynarodowe stosunki gospodarcze” został prawidłowo wyodrębniony z obszaru nauk społecznych. Efekty dobrze opisują założoną koncepcję kształcenia na kierunku. Opis efektów jest stosunkowo ogólny, ale bardzo dobrze podkreśla specyfikę i charakterystyczne cechy kierunku. Charakter kierunku i występujące specjalności pozwalają stwierdzić, że odniesienie efektów kształcenia do takich dyscyplin naukowych jak : ekonomia, nauki o zarządzaniu i finanse jest właściwe. Cele i efekty przedmiotowe zawarte w sylabusach są dokładnie powiązane z efektami kierunkowymi, a stworzony system opisu efektów kształcenia zarówno na poziomie kierunku, jak i poszczególnych przedmiotów zapewnia pełną spójność efektów oraz zgodność z zasadami KRK.

2.2) Zarówno na poziomie opisu efektów dla kierunku, jak i dla poszczególnych przedmiotów zachowano odpowiedni poziom ich szczegółowości. Efekty kierunkowe są stosunkowo ogólne, ale pozwalają one na dobre scharakteryzowanie kierunku, z uwzględnieniem jego cech specyficznych. Efekty przedmiotowe są sformułowane bardzo precyzyjnie. Pewne wątpliwości w sformułowaniu efektów kierunkowych budzi ich zróżnicowanie pomiędzy I i II stopniem.

Efekty kształcenia programu wizytowanego kierunku zostały zdaniem studentów sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

2.3) Zasadniczym elementem opisu stosowanego systemu oceny efektów jest część sylabusu, która zawiera dokładną informację o sposobach, w jakich następuje weryfikacja osiągnięcia każdego z przedmiotowych efektów kształcenia. Ten element opracowany jest bardzo dobrze, co pozwala na precyzyjne monitorowanie, czy dany efekt przedmiotowy jest osiągnięty. Dzięki spójnym powiązaniom pomiędzy efektami przedmiotowymi i kierunkowymi istnieje możliwość weryfikacji każdego z kierunkowych efektów kształcenia.

Również przebieg procesu dyplomowania, w szczególności takie jego elementy jak tematyka prac dyplomowych, obsada seminarium dyplomowego, średnie ocen wystawiane na egzaminie dyplomowym oraz stworzone procedury i zasady w zakresie dyplomowania pozwalają stwierdzić, że ten element weryfikacji efektów kształcenia zasługuje na wysoką ocenę.

2.4) Uczelnia ma kilkuletnie doświadczenie w badaniu opinii absolwentów. Rozpoczęte w ramach projektu „Kadry dla Gospodarki” badania przygotowania absolwentów Uczelni, Wydziału i ocenianego kierunku do pracy są kontynuowane jako badania losów zawodowych absolwentów. Raport z przeprowadzonych badań losów absolwentów po pierwszym roku od zakończenia studiów był szeroko dyskutowany i jest upubliczniony. Uczelnia przygotowuje się do kolejnej edycji badania.

Kryterium 3. Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Rada Wydziału na posiedzeniu w dniu 18 maja 2012 r. pozytywnie zatwierdziła plany studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na ocenianym kierunku obowiązujące od roku akademickiego 2012/2013. Uchwałami nr 200/2013/2014 oraz nr 201/2013/2014 z dnia 7 marca 2014 r. Rada Wydziału zatwierdziła programy kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na tym kierunku obowiązujące studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2013/2014.

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału, w którym uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Senat.

Uczelnia przyjęła ujednoczone zasady budowy programu studiów, dotyczy to również ocenianego kierunku. Dokumentem regulującym strukturę programów studiów na studiach pierwszego i drugiego stopnia jest Uchwała nr 56 (2011/2012) Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu z dnia 16 grudnia 2011 roku (z późniejszymi zmianami). Uchwała określa podstawowe zasady stosowane przy budowie programów studiów, w tym określa strukturę głównych modułów programu. Program studiów na ocenianym kierunku zakłada podział przedmiotów na cztery moduły: zajęcia umożliwiające nabycie podstawowej wiedzy i umiejętności (do 25% godzin zajęć), zajęcia umożliwiające nabycie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji związanych z kierunkiem „międzynarodowe stosunki gospodarcze” (do 45% godzin) oraz zajęcia umożliwiające nabycie wiedzy i umiejętności oraz innych kompetencji związanych ze specjalnością (do 30%). Odstępstwa w strukturze planu studiów występują na specjalności anglojęzycznej „International business”, ale nie zmieniają one istoty podejścia do sposobu kształcenia i są one zatwierdzone opinią Rektora.

Realizowany program kształcenia na kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze” obejmuje studia pierwszego i drugiego stopnia. Zarówno studia pierwszego, jak i drugiego stopnia prowadzone są w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym.

Kształcenia prowadzone jest na następujących trzech specjalnościach: „biznes międzynarodowy”, „logistyka międzynarodowa”, oraz „przedsiębiorstwo i dyplomacja gospodarcza w Europie”. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia studenci mają do wyboru te same specjalności.

Na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia prowadzony jest potok w języku angielskim na specjalności „International Business”. Specjalność ta pod względem programowym jest analogiczna do specjalności „biznes międzynarodowy”.

Program kształcenia na poszczególnych specjalnościach ściśle odpowiada ich nazwom. Program specjalności „biznes międzynarodowy” koncentruje się na zagadnieniach funkcjonowania przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych. W szczególności specjalność obejmuje zagadnienia międzynarodowego zarządzania strategicznego, marketingu międzynarodowego, negocjacji i zawierania transakcji w handlu międzynarodowym oraz prawnych aspektów funkcjonowania na rynkach międzynarodowych. Specjalność „logistyka międzynarodowa” obejmuje zagadnienia zarządzania łańcuchami i sieciami dostaw w aspekcie międzynarodowym, transportu międzynarodowego, europejskiej polityki transportowej, itp. Program specjalności obejmuje wszystkie istotne zagadnienia współczesnej logistyki z podkreśleniem jej kontekstu międzynarodowego. Specjalność „przedsiębiorstwo i dyplomacja gospodarcza w Europie” wyprofilowana jest na zagadnienia funkcjonowania przedsiębiorstw na rynku europejskim, ze szczególnym uwzględnieniem aspektu umiejętnego zabiegania przedsiębiorstw o interesy ekonomiczne na szczeblu międzynarodowym.

W programie studiów na wszystkich specjalnościach duże znaczenie ma kształcenia językowe. W ramach lektoratów (łącznie 240 h), student opanowuje dwa języki obce na poziomie zaawansowanym. Oprócz lektoratów student na każdej specjalności uczy się na przedmiot w językach obcych (angielski, niemiecki, rosyjski i francuski), w wymiarze 30 godzin. Na wysoką ocenę zasługuje stworzenie możliwości studentom przystąpienia do egzaminów certyfikujących znajomość języków obcych w biznesie. Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UEP posiada status autoryzowanego Centrum Londyńskiej Izby Handlowo-Przemysłowej ds. przeprowadzania egzaminów z języka angielskiego w zakresie Business English oraz uprawnienia Centrum Egzaminacyjnego Paryskiej Izby Przemysłowo-Handlowej. Przeprowadzane są także egzaminy „Język rosyjski w biznesie” we współpracy z Rosyjską Izbą Handlową. Analiza merytorycznych treści programów kształcenia na kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze” pozwala stwierdzić, że oprócz zagadnień ekonomicznych wiele treści (na wszystkich trzech specjalnościach) nawiązują wyraźnie do zagadnień nauk o zarządzaniu.

Z kolei nazwa specjalności „przedsiębiorstwo i dyplomacja gospodarcza w Europie” obejmuje bardzo szeroki zakres zagadnień, które trudno jest ująć w program kształcenia na studiach licencjackich czy magisterskich, co w opinii zespołu oceniającego wymaga dalszych dyskusji.

Dla każdego kierunku opracowana jest dokumentacja programu kształcenia, zawierająca wszystkie niezbędne informacje charakteryzujący kierunek „międzynarodowe stosunki gospodarcze” z podziałem na poszczególne formy i poziomy. W szczególności dla ocenianego kierunku w dokumentacji programu kształcenia znajduje się m.in.: opis efektów kształcenia, przyporządkowanie do obszaru lub obszarów kształcenia, wskazanie dziedzin (nauki lub sztuki) i dyscyplin (naukowych lub artystycznych), do których odnoszą się efekty kształcenia, wskazanie związku z misją Uczelni i jej strategią rozwoju, opis specjalności tworzących kierunek, zasady rekrutacji, plany studiów oraz sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów.

Struktura programu kształcenia jest przejrzysta, umożliwiającą osiągnięcie celów i założonych w opisie kierunku efektów kształcenia.

Kierunek „międzynarodowe stosunki gospodarcze” powstawał jako kierunek unikatowy. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego decyzją z dnia 25 kwietnia 2007 roku, nadał uprawnienie do prowadzenia studiów na kierunku „Międzynarodowe stosunki gospodarcze”. Przyjęte wówczas

dla kierunku założenia kształcenia (obowiązujące studentów studiów licencjackich, którzy rozpoczęli kształcenie w r.a. 2011/2012) były przedmiotem pozytywnej opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz pozytywnej oceny MNiSW.

Podkreślenia wymaga fakt, że poprawność struktury oraz sposobu przygotowania planu studiów jest systematycznie monitorowana. Komisja Programowana dla ocenianego kierunku sporządza „Karty zgodności planu studiów z postanowieniami Uchwały nr 56 Senatu UEP z 16.12.2011 r.”. Karty te, obejmujące analizę warunków jakie musi spełnić plan studiów, stanowią integralną część planu studiów dla wszystkich poziomów i form kształcenia.

WGM prowadzi kształcenie na kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia. Na studiach pierwszego stopnia kształcenia trwa 6 semestrów i obejmuje łącznie 1.800 godzin na studiach stacjonarnych i 1.080 godzin na studiach niestacjonarnych. Przyjęty w toku studiów wymiar godzin jest w zupełności wystarczający do osiągnięcia założonych dla kierunku efektów kształcenia. W strukturze przedmiotów ściśle zachowany jest udział procentowy poszczególnych modułów kształcenia w ogólnej liczbie godzin toku studiów (oprócz nieznacznych różnic na specjalności „International business”). Zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych przedmioty podstawowe stanowią 25% godzin zajęć, przedmioty kierunkowe 45%, a przedmioty specjalnościowe 30%. Przyjęte rozwiązanie w tym zakresie (ujednoczenie struktury planu studiów oraz przyjęty udział procentowy) należy ocenić wysoko, ponieważ zapewnia on dobre podstawy wiedzy i umiejętności nabywanych przez studenta. Grupa przedmiotów podstawowych daje studentom solidne podstawy wiedzy ekonomicznej (m.in. „Mikroekonomia” i „Makroekonomia” łącznie w wymiarze 120 h, „Międzynarodowe stosunki gospodarcze I” – 60 h, „Zastosowanie matematyki w ekonomii i zarządzaniu” – 60 h, „Rachunkowość” – 60 h). Wśród przedmiotów kierunkowych można wyróżnić m.in.: „Międzynarodowe transakcje gospodarcze” – 60 h, „Integracja europejska” – 60 h, „Podstawy marketingu” – 60 h, „Marketing międzynarodowy” – 60 h).

Na uwagę i wysoką ocenę zasługuje stosunkowo znaczący wymiar godzinowy kluczowych przedmiotów podstawowych i kierunkowych, co przyczynia się do wysokiego stopnia realizacji efektów przedmiotowych, a w konsekwencji student nabywa solidne podstawy do studiowania przedmiotów specjalistycznych. Ten system połączony ze stosunkowo wysokim odsiewem na pierwszym roku studiów uruchamia korzystny mechanizm z punktu widzenia jakości kształcenia.

Konstrukcja programu studiów jest identyczna dla wszystkich czterech specjalności oferowanych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Na studiach drugiego stopnia kształcenia trwa 4 semestry i obejmuje 1.200 godzin na studiach stacjonarnych oraz 720 godzin na studiach niestacjonarnych. Wymiar godzinowy toku studiów jest stosunkowo wysoki i w zupełności zapewnia realizację założonych efektów kształcenia. Na studiach drugiego stopnia obowiązuje taka sama struktura planu studiów, jak na studiach pierwszego stopnia. Opis kompetencji absolwentów poszczególnych specjalności zawarty w dokumentacji programu kształcenia wyraźnie nawiązuje do kontynuacji wiedzy i umiejętności zdobytych na studiach pierwszego stopnia na kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*”.

Zakres przedmiotów z poszczególnych modułów również nawiązuje do kontynuacji kształcenia na kolejnym poziomie nauczania. Na drugim stopniu w grupie przedmiotów podstawowych znajdują się m.in.: „Międzynarodowe stosunki gospodarcze II” – 60 h, „Kulturowe uwarunkowania biznesu międzynarodowego” – 60 h, „Finanse międzynarodowe przedsiębiorstw” – 60 h. W grupie przedmiotów kierunkowych znalazły się takie przedmioty jak m.in.: „Przedsiębiorczość międzynarodowa” – 45 h, „Globalizacja i regionalizacja gospodarki światowej” – 45 h, „Współczesne strategie marketingowe na rynkach międzynarodowych” – 60 h. Dobrze zróżnicowane są również treści i poziom zaawansowania przedmiotów na specjalnościach na drugim stopniu. W przypadku specjalności o podobnych lub takich samych nazwach na I i II stopniu właściwie są dobrane treści przedmiotów, nie ma przedmiotów i treści powtarzających się.

Treści programowe poszczególnych przedmiotów opisane są w kartach przedmiotów w części „Treści programowe”. Treści poszczególnych przedmiotów są dobrane i sformułowane w sposób syntetyczny, ale wyczerpujący i precyzyjny. W opisie przedmiotu szczegółowo wskazane są zależności pomiędzy konkretnymi treściami programowymi przedmiotu, a realizowanymi przez nie celami i efektami. Daje to szczegółowe i spójne odniesienie, pozwalające stwierdzić, że opanowanie przez studenta określonych treści zapewni realizację celu i efektu przedmiotowego, a w konsekwencji kierunkowego.

W toku studiów przewidziane są dwie formy zajęć: wykłady oraz ćwiczenia. W strukturze zajęć studiów pierwszego stopnia wykłady stanowią od 51,7% ogółu zajęć na studiach stacjonarnych do 57,4% na studiach niestacjonarnych. Na studiach drugiego stopnia wykłady stanowią odpowiednio od 61,3% do 64,2% ogółu zajęć. Taką strukturę zajęć należy uznać za właściwą, szczególnie biorąc pod uwagę, że jest to profil ogólnoakademicki, z nieco wyższym odsetkiem zajęć wykładowych na studiach drugiego stopnia.

Należy również wziąć pod uwagę, że w programie studiów zajęcia seminaryjne i laboratoryjne zaliczane są do ćwiczeń. Niektóre z przedmiotów prowadzone są w formie laboratoriów, co zaznaczone jest w sylabusie przedmiotu. Do przedmiotów tych zalicza się m.in.: „Logistyka produkcji i zaopatrzenia”, „Systemy informatyczne wspomaganie zarządzania logistycznego”, „Statystyka”, „Metody wyceny przedsiębiorstwa”, jak również niektóre przedmioty w języku angielskim (m.in.: „Introduction to econometrics”, „Applied quantitative methods for business development and analysis”). W strukturze form zajęć laboratoria występują głównie na specjalności logistycznej oraz w odniesieniu do niektórych przedmiotów ilościowych.

Jedynie w przypadku specjalności „Logistyka międzynarodowa” należałoby rozważyć wprowadzenie ćwiczeń (laboratoriów) z niektórych przedmiotów (lub zwiększenie ich dotychczasowego wymiaru godzinowego) – na przykład na studiach pierwszego stopnia przedmiot „Systemy informatyczne w logistyce”, a na studiach drugiego stopnia „Współczesne techniki i technologie transportowe”.

Analiza opisów przedmiotów pozwala na stwierdzenie, że formy prowadzenia zajęć są właściwie dobrane do celów, efektów oraz treści i specyfiki przedmiotów.

Stosowane metody dydaktyczne są opisane w sylabusie w części „Metody nauczania”. W opisie przedmiotów przewidziano wiele narzędzi m.in. dyskusja, analiza przypadków, wykład konwersatoryjny, metoda projektów, wykład z prezentacją multimedialną, burza mózgów, analiza tekstów. Metody dydaktycznych są bardzo dobrze dobrane do charakteru przedmiotu. Podsumowując można stwierdzić, że dobór treści kształcenia, formy prowadzenia zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne, określone są w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia dla kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*”.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym uważają, że treści programowe oraz formy prowadzenia zajęć są dobrane właściwie. Krytyczne uwagi co do obecności niektórych przedmiotów w programie studiów, podnoszone przez część studentów, dotyczyły potrzeby wprowadzenia większej ilości zajęć praktycznych (np. transakcje, logistyka), z czym jednak nie zgodzili się wszyscy studenci. Potwierdza to fakt, że studenci dobrze oceniają program studiów, formułując jednocześnie swobodnie indywidualne i sprzeczne opinie w tym zakresie. Tym bardziej należy zatem rekomendować dalsze śledzenie opinii studentów co do programu studiów w ramach procesu ankietyzacji.

Dla studiów pierwszego stopnia łączna liczba punktów ECTS jaką otrzymuje student kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” w toku studiów wynosi 180. Według obowiązującej na Uczelni struktury planu studiów przedmioty specjalnościowe stanowią 30% ogólnej liczby godzin w toku studiów. Za przedmioty z bloku specjalnościowego łącznie student uzyskuje 54 punkty ECTS (w tym za seminarium licencjackie 14 punktów na studiach stacjonarnych, a na niestacjonarnych 23 punkty). Ponadto student ma do wyboru wykład ogólny (3 punkty), lektoraty (16 punktów) oraz zajęcia z wychowania fizycznego (2 punkty). Stanowi to 41,6% punktów ECTS do wyboru studenta. Liczba punktów za przedmioty specjalnościowe oraz

pozostałe do wyboru, nieznacznie różni się w zależności od specjalności i rodzaju studiów (stacjonarne i niestacjonarne), ale w każdym przypadku spełniony jest z nadmiarem warunek wyboru przez studenta co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS w toku studiów.

Łączna liczba punktów ECTS, którą student studiów pierwszego stopnia musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich Wydział określił na 80 punktów na studiach stacjonarnych i 42 punkty na niestacjonarnych. Liczba ta ustalona jest na realnym poziomie (odpowiada łącznej liczbie punktów za zajęcia w toku studiów wraz z godzinami bezpośrednich konsultacji). Wydział określił prawidłowo łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach o charakterze praktycznym - wynosi ona od 24 (na studiach niestacjonarnych) do 50 na studiach stacjonarnych. Na studiach stacjonarnych jest to liczba stosunkowo wysoka, jednak stosowane metody dydaktyczne uzasadniają wysoki udział nakładu pracy studenta o charakterze praktycznym (np. z wielu przedmiotów, nawet o charakterze wykładowym przewidziane jest przygotowanie przez studenta projektu lub przeprowadzenie badań empirycznych np. z przedmiotów „Banking and credit analysis”, „Elektroniczny biznes w ujęciu międzynarodowym”, „Międzynarodowe badania marketingowe”, itd.). Nakład pracy jest policzony bardzo rzetelnie, uwzględniający różne rodzaje praktycznej aktywności studenta, a nie tylko udział w ćwiczeniach czy laboratoriach.

Prawidłowo jest również określona liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych wynosi ona 47 punktów na studiach stacjonarnych i 42 na studiach niestacjonarnych. W strukturze planu jednoznacznie wydzielone są przedmioty stanowiące podstawowy kanon wiedzy i umiejętności, które nabywa student studiujący na kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze”. Za zajęcia ogólnouczelniane student otrzymuje 18 punktów ECTS (10 na studiach niestacjonarnych). Na studiach stacjonarnych student otrzymuje 2 punkty za zajęcia z wychowania fizycznego. Na studiach niestacjonarnych zajęcia takie nie są przewidziane.

Na studiach drugiego stopnia łączna liczba punktów ECTS w toku studiów wynosi 120. Student wybiera przedmioty specjalnościowe, za które otrzymuje łącznie 32 punkty, Grupę przedmiotów do wyboru ponadto tworzą: wykład ogólny do wyboru (3 ECTS), wykład w języku obcym do wyboru (4 ECTS) oraz seminarium magisterskie (14 ECTS). Na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia student ma do wyboru analogiczne grupy przedmiotów, co w konsekwencji daje ten sam odsetek przedmiotów do wyboru. W konsekwencji daje to od 43,3% do 50% ogólnej liczby punktów ECTS, za przedmioty, które student może wybrać.

Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów wynosi 48 punktów ECTS. Na studiach niestacjonarnych liczba ta wynosi od 47. Łączna liczba punktów ECTS jaka student uzyskuje za zajęcia o charakterze praktycznym wynosi 37. Na studiach niestacjonarnych liczba ta wynosi 36 punktów. Podobnie jak na studiach pierwszego stopnia jest to liczba stosunkowo wysoka, jednak stosowane metody dydaktyczne uzasadniają wysoki udział nakładu pracy studenta o charakterze praktycznym. Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych wynosi 31 ECTS i jest taka sama dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Wydział nie określił minimalnej liczby punktów ECTS, którą student uzyskuje, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczelnianych. Biorąc pod uwagę potencjał i możliwości Uczelni wydaje się, że zorganizowanie zajęć ogólnouczelnianych wzbogaciłoby proces kształcenia i dało studentom możliwość poszerzenia wiedzy, poza podstawowym obszarem studiów. Plan studiów nie przewiduje zajęć z wychowania fizycznego na drugim stopniu studiów.

Obciążenie pracą studenta na poszczególnych przedmiotach jest określone w opisach każdego przedmiotu w części „Rozliczenie punktów ECTS”. Struktura nakładu pracy dla każdego przedmiotu jest nieco zróżnicowana w zależności od specyfiki, formy przedmiotu i stosowanych metod dydaktycznych. Każdy przedmiot obejmuje nakład pracy związany z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego oraz nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym. Ponadto struktura nakładu pracy studenta z danego przedmiotu obejmuje takie elementy jak:

uczestnictwo w wykładach, w ćwiczeniach, zbieranie informacji do zadanej pracy, przygotowanie do sprawdzianu/ kolokwium, przygotowanie do ćwiczeń, konsultacje z prowadzącym zajęcia, przygotowanie projektu, przeprowadzenie badań empirycznych, przeprowadzenie badań literaturowych, przygotowanie ekspertyzy, itd.

Struktura nakładu pracy studenta w sylabusach jest opracowana bardzo starannie. Uwzględnia wszystkie istotne elementy pracy studenta oraz uwzględnia specyfikę pracy w ramach każdego z przedmiotów. Liczba punktów jaką student otrzymuje za poszczególne przedmioty jest ustalona prawidłowo i odpowiada ich wymiarowi godzinowemu, względnej skali trudności danego przedmiotu. Rozkład punktów ECTS pomiędzy semestrami jest równomierny na wszystkich poziomach i formach studiów na ocenianym kierunku.

Kolejność realizacji poszczególnych przedmiotów w programie studiów odpowiada sekwencji: blok przedmiotów podstawowych, kierunkowych, a następnie specjalnościowych. Na I stopniu przedmioty specjalnościowe rozpoczynają się od 3 semestru, a na studiach II stopnia od 2 semestru. Kolejność powyższych grup przedmiotów jest zachowana. Treści określone w wymaganiach wstępnych przedmiotu w sylabusie są realizowane na przedmiotach w poprzednich semestrach.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili sekwencję przedmiotów i modułów określonych w planie i programie studiów. Sugestie studentów dotyczyły jedynie języków obcych, które w ich opinii powinny być wykładane już na pierwszym roku. Wynika to zarówno z faktu, że prowadzenie kształcenia odbywa się z wykorzystaniem anglojęzycznej literatury, jak i potrzeby kontynuowania nauki języka po jej przerwaniu po maturze - zdaniem studentów taka przerwa nie wpływa korzystnie na umiejętność posługiwania się językiem. Część uwag studentów dotyczyła powtarzania treści obecnych na pierwszym poziomie studiów na drugim poziomie. Te opinie nie są jednak jednolite, część studentów jest bowiem zdania, że celem zawarcia w programie nauczania tych treści jest pogłębienie wiedzy osiągniętej na pierwszym etapie studiów, a nie powtórzenie tych samych tematów.

Obowiązujący od roku akademickiego 2012/13 program kształcenia nie przewiduje obowiązkowych praktyk zawodowych. Wydział zdecydował się na odejście od praktyk ze względu na fakt, że większość studentów starszych lat jest już aktywna zawodowo.

Natomiast w planie studiów realizowanym dla studentów trzeciego roku wizytowanego kierunku uwzględnione są praktyki zawodowe. Zgodnie z obowiązującym w chwili rozpoczęcia studiów standardem praktyka zawodowa trwa trzy tygodnie, a studenci zobowiązani byli zaliczyć ją do końca 5 semestru studiów.

Dla studentów trzeciego roku zasady i formy odbywania praktyk zostały sformułowane w drodze zarządzeń Rektora. Program odbywania praktyki jest ustalany indywidualnie przez studenta i jest zatwierdzany przez Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk. Studenci na ogół wybierają przedsiębiorstwa we własnym zakresie. Sposób organizacji i kontroli praktyk odbywanych przez studentów trzeciego roku nie budzi zastrzeżeń. Obecnie student ma możliwość odbycia praktyki nieobowiązkowej. Na Wydziale funkcjonuje nadal Pełnomocnik ds. praktyk, a na szczeblu Uczelni prowadzeniem spraw związanych z praktykami zajmuje się Biuro Karier i Relacji z Absolwentami.

Studenci w sposób pozytywny wypowiadają się na temat systemu praktyk, który jednak obecnie jest wycofany i tylko niewielu studentów trzeciego roku studiów stoi jeszcze przed koniecznością odbycia praktyki. Praktyka w opinii studentów była przeprowadzana sprawnie i rzetelnie, studenci mogli też liczyć na wsparcie władz oraz opiekuna praktyk. Studenci są zadowoleni z rozwiązania, dzięki któremu praktyki odbywane są już jedynie nieobowiązkowo. Mają dzięki temu większą swobodę w wyborze praktyki oraz w zdobyciu dobrze opłacanego stażu. Nie bez znaczenia pozostaje również, że w Uczelni bardzo dynamicznie funkcjonuje projekt Kadry dla Gospodarki, w ramach którego studenci mogą liczyć na płatne, trzymiesięczne staże, które bardzo często kończą się zatrudnieniem na stałe.

W opinii studentów program studiów pozwala na realizację zakładanych efektów kształcenia. Program ten w odpowiedni sposób uwzględnia proporcje, jakie zachowane być powinny pomiędzy liczbą godzin odbywanych w formie wykładów, ćwiczeń i laboratoriów, pomagając studentom nabyć właściwą wiedzę teoretyczną jak i praktyczną. Część studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym uważa, że konieczne jest położenie większego nacisku na ćwiczenie umiejętności praktycznych, jednak należy uznać, że jest to opinia mniejszości, z którą pozostała część studentów się nie zgadza, podnosząc, że tylko właściwe opanowanie wiedzy teoretycznej pozwala na późniejsze efektywne jej wykorzystanie w pracy zawodowej.

Łącznie na kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze” studiuje 1.191 studentów (48 grup ćwiczeniowych, łącznie dla obu poziomów i form), z czego na studiach I stopnia 757 osób (stacjonarnych 725 studentów – 30 grup, niestacjonarnych 32 studentów – 3 grupy) oraz na studiach II stopnia 434 osoby (stacjonarnych 392 studentów – 13 grup, niestacjonarnych 42 – 2 grupy)

Liczebność grup wykładowych i ćwiczeniowych nie budzi zastrzeżeń. Grupy ćwiczeniowe liczą średnio 25 osób. Rzadko zdarza się nieznaczne przekroczenie 30 osób w grupie. Grupy seminaryjne mają na ogół po kilkanaście osób. Tylko w jednym przypadku grupa liczyła 19 osób. Również liczebność grup językowych jest optymalna – najczęściej wynosi kilkunastu studentów. Maksymalna liczebność grupy językowej to 20 osób. W tym zakresie ściśle przestrzegana jest Uchwała nr 109 (2011/2012) Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu z dnia 29 maja 2012 roku określająca zasady stosowane przy ustalaniu liczebności grup.

Można zatem stwierdzić, że liczebność grup jest systematycznie monitorowana, co zapewnia dobre warunki studiowania, nie stanowiąc przeszkody w skutecznym osiągnięciu efektów kształcenia.

Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się w blokach po 1,5 godziny, na ogół w godzinach od 8:00 do 16:30, z piętnastominutową przerwą. Zdarzają się również zajęcia w blokach po godz. 16:45. Sporadycznie zdarzają się zajęcia do godziny 20.00. W planie na ogół zachowana jest ciągłość zajęć (nie ma „okienek”). Nie występuje też blokowanie zajęć. Zajęcia na studiach niestacjonarnych zaocznych odbywają się w blokach po 1,5 godziny z dziesięciminutową przerwą. Zajęcia nie są nadmiernie blokowane i nie występują „okienka”. Zajęcia na ogół trwają do 16:50, a sporadycznie do 18:30. Plany zajęć w bardzo przejrzystej formie publikowane są na stronie internetowej. Od roku akademickiego 2012/13 letnia sesja poprawkowa dla studentów III roku studiów pierwszego stopnia została zaplanowana na początek lipca, by umożliwić absolwentom pierwszego stopnia aplikowanie na drugi stopień studiów.

Organizacja zajęć, biorąc pod uwagę liczebność grup oraz harmonogram zajęć, zapewnia pełną realizację efektów kształcenia przewidzianych w programie ocenianego kierunku.

W opinii studentów proces kształcenia zorganizowany jest poprawnie, pozwalając na efektywną naukę. Plany zajęć kształtowane są w uzgodnieniu z przedstawicielami studentów, dzięki czemu udaje się uniknąć niepotrzebnych przerw w zajęciach. Dzięki umiejscowieniu placówek, w których odbywają się zajęcia, blisko siebie, studenci nie mają problemów z szybkim dotarciem na wykłady, ćwiczenia czy laboratoria. Studenci mają uwagi co do sposobu wyboru seminarium, na które prowadzący przyjmują według niejednorodnych kryteriów, w tym według zasady "kto pierwszy ten lepszy", co zdaniem studentów jest wysoce niesprawiedliwe. Uwagi tych studenci nie przekazywali władzom, bo nie widząc większych efektów ankietyzacji nie czują, aby mogło to coś zmienić.

Możliwości indywidualizacji procesu kształcenia dla studentów wybitnie uzdolnionych są zapewnione poprzez zapisy Regulaminu studiów, w części „Organizacja studiów” (§ 9). Student po spełnieniu przewidzianych w regulaminie warunków, może starać się o indywidualną organizację zajęć (IOZ). Dobrą praktyką jest wyrażenie zgody na indywidualną organizację zajęć przez wszystkich prowadzących danym semestrze zajęcia. Dziekan wyraża zgodę na IOZ tylko z tych przedmiotów, które uzyskały pozytywną opinię prowadzącego. Dzięki temu IOZ dotyczy w praktyce tylko niektórych zajęć, natomiast studenci nie są zwalniani z części ćwiczeń, laboratoriów, warsztatów, czy z uczestnictwa w projektach grupowych.

Ponadto każdy student ma możliwość wyznaczenie indywidualnej ścieżki studiów lub może ubiegać się o realizację studiów albo ich określonej części według indywidualnych planów studiów i programów kształcenia (§ 7 Regulaminu studiów).

Indywidualna ścieżka studiów opiera się na istniejącej ofercie programowej, z uwzględnieniem indywidualnych zainteresowań studenta, wskazań opiekuna naukowego lub promotora oraz liczby punktów ECTS przypisanej poszczególnym zajęciom lub grupom zajęć. Indywidualny program studiów przewidziany jest natomiast dla studentów, którzy uzyskują bardzo wysokie wyniki w nauce (średnia powyżej 4,75) oraz wykazuje się szczególnymi zainteresowaniami w danej dziedzinie nauki.

Jedną z form indywidualizacji studiów, wzbogacenia zajęć do wyboru oraz poszerzenia wiedzy i umiejętności studentów są wykłady otwarte w ramach projektu Kadry dla Gospodarki, prowadzone przez przedstawicieli praktyki gospodarczej oraz gości krajowych i zagranicznych. Zainteresowanie studentów wykładami jest znaczne. W r.a. 2012/2013 zorganizowano łącznie 74 wykłady otwarte, w których uczestniczyło 8.180 studentów, z czego z WGM 1.668 osoby. Wykłady prowadzili m.in.: Leszek Balcerowicz, Grzegorz Dziemidowicz (były ambasador Polski w Egipcie Grecji), Pedro Marinho (członek zarządu Eurocash), Ralf Berckhan (Prezes Zarządu Volkswagen Group Polska). Na Wydziale opracowane są zasady zaliczania wykładów otwartych, dzięki czemu studenci mogą korzystać z tych zajęć w ramach systemu ECTS.

Wydział nie posiada osobnej oferty kształcenia dla studentów niepełnosprawnych, ale studenci niepełnosprawni mogą skorzystać z indywidualizacji procesu kształcenia na zasadach ogólnych. Ponadto przewidziano dla nich takie udogodnienia jak urlop, czy ustalenie formy i czasu zaliczenia zgodnie z możliwościami studenta.

Uczelnia oferuje studentom możliwość indywidualizacji procesu kształcenia w ramach indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego toku studiowania. Indywidualna organizacja studiów jest rozwiązaniem, które studenci wykorzystują bardzo licznie, a procedura przydzielania indywidualnej organizacji studiów jest zdaniem studentów przejrzysta i prosta. Jest to instytucja, z której korzystają głównie osoby studiujące drugi kierunek, pracujące, opiekujące się dzieckiem lub biorące udział w rozgrywkach sportowych. Studenci uważają możliwość skorzystania z tego rozwiązania jako bardzo korzystną, należy też pozytywnie ocenić przychyłność uczelni do udzielania zgody studentom na studiowanie według indywidualnej organizacji. Wśród osób studiujących według indywidualnej organizacji nie ma studentów niepełnosprawnych, jednak mogą się one o to ubiegać. Według informacji uzyskanych podczas wizytacji na Wydziale nie studiuje osoby niepełnosprawne, wobec czego nie można jednoznacznie ocenić możliwości, jakie daje im Jednostka w ramach indywidualizacji studiów, należy jednak uznać, że wobec dobrze ułożonego planu studiów, ogólnego wsparcia przedstawicieli Jednostek dla problemów studentów oraz dostosowanej infrastruktury, osoby niepełnosprawne nie powinny napotkać żadnych przeszkód w studiowaniu na Wydziale.

3.2)

Ocena programu studiów pozwala stwierdzić, że treści programowe, formy zajęć oraz metody dydaktyczne są właściwie dobrane, uwzględniające specyfikę przedmiotów oraz cele i efekty określone w sylabusach przedmiotów. Spójność podstawowych elementów procesu kształcenia jest osiągnięta m.in. poprzez bardzo dobry opis każdego z przedmiotów. Tabelaiczne ujęcie w sylabusach zależności pomiędzy treściami kształcenia a celami i efektami kształcenia dla modułu, zależności pomiędzy efektami modułu (przedmiotowymi) a metodami weryfikacji każdego z efektów powoduje, że opis metod, celów, efektów i treści kształcenia tworzy spójną, logiczną całość. Również szczegółowe pokazanie zależności pomiędzy efektami przedmiotowymi i kierunkowymi (w sylabusach oraz w matrycach efektów kształcenia), a następnie w sylabusach pokazanie powiązania treści kształcenia z efektami przedmiotowymi powoduje, że program kształcenia zapewnia realizację efektów przedmiotowych, a to z kolei prowadzi do osiągnięcia efektów dla ocenianego kierunku tworząc spójną całość.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólne: (ocena wyróżniająca)
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Na całej Uczelni ujednoczona jest struktura programu kształcenia, przewidująca procentowy udział (liczby godzin) bloku przedmiotów podstawowych, kierunkowych oraz specjalnościowych. Program kształcenia na kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze” przewiduje ukształtowanie solidnych podstaw merytorycznych z przedmiotów ogólnoeconomicznych, jak i kierunkowych oraz z języków obcych. Kształcenia specjalnościowe charakteryzuje się nowoczesnymi treściami, zweryfikowanymi przez samych studentów, ponieważ kształcenie na obecnych specjalnościach trwa już od wielu lat. System liczenia nakładu pracy studenta jest zbudowany w sposób przejrzysty, w którym kluczowym elementem jest nakład pracy w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów zawarty w sylabusach. Organizacja toku studiów wspiera osiąganie efektów kształcenia. Liczebność grup wykładowych, ćwiczeniowych, seminaryjnych i językowych jest dopasowana do specyfiki formy zajęć. Wydział stwarza studentom duże możliwości indywidualizacji toku studiowania, ale z drugiej strony indywidualizacja jest monitorowana (wymagana jest obecność studenta, mimo indywidualnej organizacji zajęć, na niektórych formach zajęć). Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta

3.2) Ocena programu studiów pozwala stwierdzić, że treści programowe, formy zajęć oraz metody dydaktyczne są właściwie dobrane, uwzględniające specyfikę przedmiotów oraz cele i efekty określone w sylabusach przedmiotów tworząc spójną całość.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Zajęcia dydaktyczne na studiach I i II stopnia kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* prowadzi prawie 100 pracowników, w tym: 29 zgłoszonych do minimum kadrowego.

Wśród profesorów i doktorów habilitowanych większość to reprezentanci nauk ekonomicznych (32). Ponadto są też reprezentanci nauk ścisłych – informatyka (3 osoby). Wśród doktorów większość stanowią posiadający stopnie naukowe w dziedzinie nauk ekonomicznych. Ponadto, adiunkci reprezentują dyscypliny: prawo, socjologie, nauki o polityce oraz matematykę.

Osoby prowadzące zajęcia ze stopniem magistra to głównie doktoranci reprezentujący nauki ekonomiczne.

Liczba wyżej wymienionych pracowników naukowo-dydaktycznych, dla których uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy oraz struktura ich kwalifikacji naukowych umożliwiają osiągnięcie założonych, przypisanych do obszaru nauk społecznych celów i efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Wśród prowadzących zajęcia dominują bowiem pracownicy posiadający tytuły i stopnie naukowe w obszarze nauk społecznych w dziedzinie nauk ekonomicznych.

Obsada zajęć dydaktycznych jest prawidłowa. Poszczególne przedmioty prowadzą specjaliści, których wiedzę popartą dyplomami i dorobkiem publikacyjnym, często w grupie pozostałych nauczycieli, wspiera również doświadczenie praktyczne. Liczba, zakres merytoryczny przedmiotów prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli i ich obciążenia nie budzą żadnych zastrzeżeń.

Ważnym elementem kształcenia jest pozycja naukowa kadry akademickiej. Trzeba zatem podkreślić iż wielu pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest członkami redakcji prestiżowych czasopism naukowych jak i międzynarodowych towarzystw naukowych jak np. :wśród minimum kadrowego jest :- członek komitetu redakcyjnego

„Industrial Marketing Management” członek Editorial Board „International Journal of Institutional Governance”, członek Editorial Advisory Board „International Journal of Emerging Markets”, członek komitetu redakcyjnego „Ekonomista”, członek komitetu redakcyjnego „Studiów Ekonomicznych”, członek zespołu redakcyjnego „Gospodarki Narodowej”; członek komitetu wydawniczego i redaktor naczelny „Poznań University of Economics Review”, członek komitetu redakcyjnego „International Journal of Institutional Governance”, członek komitetu redakcyjnego „International Journal of Business Governance and Ethics”; – członek komitetu redakcyjnego „Eurologistics”, – redaktor naczelny „Problemów Turystyki”; – członek komitetu wydawniczego „Poznań University of Economics Review”, członek rady programowej czasopism „Marketing i Rynek” oraz „Management and Business Administration. Central Europe”; redaktor naczelny, członek komitetu wydawniczego „Poznań University of Economics Review”, redaktor naczelny Wydawnictwa – członek rady redakcyjnej „Przeglądu Zachodniego”, członek rady naukowej „Central European Review of Economics and Finance”; – członek komitetu redakcyjnego „Przeglądu Organizacji”, członek komitetu redakcyjnego „Vesnik”; – członek komitetu redakcyjnego „Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny”, członek rady naukowo – programowej czasopisma „Euroekspert”, członek rady programowej „Rozwój regionalny i polityka regionalna”).

4.2)

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r., poz. 131), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* w Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.). Na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. w czerwcu 2013 r.

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonymi w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Analiza tej dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 15 ust. 1 rozporządzenia wymienionego powyżej są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów Uczelnia wskazała 29 osób, z tego 13 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 16 osób ze stopniem naukowym doktora.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Zespół oceniający biorąc pod uwagę : dorobek naukowy, obciążenia dydaktyczne, złożone oświadczenia stwierdza, iż warunek minimum kadrowego dla kierunku

międzynarodowe stosunki gospodarcze na poziomie studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim przyporządkowanego do obszaru nauk społecznych jest spełniony, ponieważ można zaliczyć do tej grupy wszystkie wskazane osoby, tj 29 nauczycieli. Wśród zaliczonych 29 osób jest 13 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych i 16 osób ze stopniem naukowych doktora, a ich dorobek naukowy jest z dyscyplin do których przypisano kierunkowe efekty kształcenia. W grupie zaliczonych do minimum kadrowego 13 samodzielnych nauczycieli akademickich: 6 osób stanowi minimum na I i II stopniu, 1 osoba tylko na I stopniu, a 6 osób na II stopniu. Wśród 16 adiunktów: 7 stanowi minimum kadrowe na I i II stopniu, 7 tylko na I stopniu, a pozostałe 2 osoby na II stopniu. Zainteresowania naukowe osób tworzących minimum kadrowe skupiają się na takich zagadnieniach jak : stosunki międzynarodowe, ekonomia gospodarki otwartej logistyka międzynarodową, turystyka międzynarodową, zarządzanie międzynarodowe , biznes międzynarodowy, marketing międzynarodowy, procesy integracji europejskiej, globalizacja tworząc szerokie spektrum dla kreowania programowego tła kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze.

Skład minimum kadrowego na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* prowadzonego na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej w perspektywie długookresowej jest w miarę stabilny, bowiem tylko 5 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, natomiast 24 osoby – na czas określony, tj. do 31.12.2014 r. – 1 osoba, do 12.02.2015 r. – 1 osoba, do 31.03.2015 r. – 2 osoby, do 30.09.2015 r. – 1 osoba, do 31.01.2016 r. – 2 osoby, do 30.09.2016 r. – 1 osoba, do 7.10.2016 r. – 1 osoba, do 17.10.2016 r. – 1 osoba, do 16.12.2016 r. – 1 osoba, do 18.02.2017 r. – 1 osoba, do 14.03.2017 r. – 1 osoba, do 31.08.2017 r. – 2 osoby, do 20.09.2017 r. – 1 osoba, do 27.09.2017 r. – 1 osoba, do 7.10.2017 r. – 1 osoba, do 31.01.2018 r. – 2 osoby, do 28.02.2018 r. – 1 osoba, do 23.09.2018 r. – 1 osoba, oraz do 30.09.2018 r. – 2 osoby.

Dla wszystkich osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Na podstawie mianowania w Uczelni zatrudnionych jest 5 nauczycieli akademickich, zaś na podstawie umowy o pracę – 24 osoby.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1: 37 (29 nauczycieli : 1149 studentów), co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia i jest bardzo korzystny z punktu widzenia jakości kształcenia. .

Załącznik nr 6 . Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Ogólna ocena hospitowanych zajęć jest pozytywna. Były to bardzo dobrze prowadzone zajęcia zarówno z punktu widzenia doboru treści, jak i metod opartych w większości na prezentacji multimedialnej. Hospitowane zajęcia, również prowadzone w języku angielskim na specjalności „International Business”, prowadzone były na dobrym poziomie merytorycznym, dydaktycznym i językowym. Na zajęciach realizowane były treści, przewidziane w sylabusie przedmiotu. Stopień zaangażowania studentów na zajęciach ćwiczeniowych i laboratoryjnych był stosunkowo duży. Zajęcia odbywały się w dobrych warunkach lokalowych, przy dobrym wyposażeniu sal.

4.3).

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

Uczelnia zatrudnia nauczycieli akademickich na podstawie umowy o pracę oraz na podstawie umów cywilnoprawnych. Rektor podejmuje decyzje o nawiązaniu lub rozwiązaniu stosunku pracy z nauczycielami akademickimi na wniosek Dziekana lub z własnej inicjatywy, po zasięgnięciu opinii Dziekana.

Okresowej oceny nauczyciela akademickiego dokonuje Kierownik Katedry (Dziekan w stosunku do Kierownika Katedry, Rektor w stosunku do Dziekana) w tzw. arkuszu oceny dokonań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych nauczyciela akademickiego. Swój ocenę wyraża Dziekan, a w przypadku, gdy oceniający nie godzi się z oceną, także Rektor. Nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie, której dokonuje się nie rzadziej niż raz na dwa lata lub na wniosek Dziekana Wydziału, w szczególności w zakresie należytego wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 111 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym oraz w zakresie przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych, a także prawa własności przemysłowej. Oceny nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora, zatrudnionego na podstawie mianowania dokonuje się nie rzadziej niż raz na cztery lata.

Podstawę oceny stanowią zwłaszcza informacje nauczyciela akademickiego zawarte w arkuszu ocen; wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych - hospitacje dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich, niezależnie od formy ich zatrudnienia, są przeprowadzane według ustalonego harmonogramu hospitacji. Hospitacje przeprowadza Kierownik Katedry i osoby przez niego upoważnione; wyniki anonimowej ankiety przeprowadzonej wśród studentów - zajęcia dydaktyczne oceniane są także przez studentów przy pomocy ankiet papierowych, wcześniej elektronicznego systemu oceny zajęć.

Powyższe informacje pozwalają na korektę jakości pracy wykładowców oraz są podstawą do ich nagradzania/awansowania. Na podstawie danych uzyskanych w procesie samooceny podejmowane są również decyzje o rozwoju pracowników wewnątrz organizacji. Stanowi to również podstawę prowadzenia odpowiedniej polityki kadrowej ukierunkowanej m.in. na kształtowanie zespołu nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. W sytuacjach szczególnych uzyskane tą drogą informacje mogą skutkować rozwiązaniem umowy o pracę z danym nauczycielem akademickim.

Uczelnia przywiązuje wagę do rozwoju naukowego pracowników. W tym celu realizowany jest na miarę możliwości Wydziałów program badań zgodny z kierunkiem studiów prowadzonych na Uczelni, uwzględniający zainteresowania i doświadczenie pracowników. Badania prowadzone są indywidualnie lub zespołowo. Wyniki prowadzonych przez pracowników naukowych badań są opisywane i wykorzystywane jako monografie naukowe, artykuły, raporty, materiały dydaktyczne, skrypty i podręczniki. Ważną funkcję spełnia tu Uczelniane Wydawnictwo, które zajmuje się opracowywaniem i publikacją książek, zeszytów naukowych i innych materiałów.

Zespół oceniający odbył spotkanie z kadra akademicką ocenianego kierunku. Na spotkaniu Przewodnicząca przedstawiła Zespół oceniający oraz cele wizytacji Poinformowała jaki jest zakres odpowiedzialności każdego eksperta. Dyskusja podjęła tematykę internacjonalizacji kształcenia. Członkowie ZO wskazali miejsce kierunku na UEP w gronie wszystkich uczelni prowadzących kierunek MSG jak i wskazali liczbę studentów i studentów obcokrajowców. Podjęto dyskusję nad możliwością zwiększenia liczby studentów zagranicznych Kadra podkreślała iż studenci stwierdzają słabe skomunikowanie Poznania ze światem, małą liczbę połączeń samolotowych co ogranicza aktywność studentów i może wpływać na mniejszą rekrutację studentów zagranicznych. Ponadto wskazywano na trudności w zatrudnianiu obcokrajowców przez polskie firmy i to również ma znaczenie dla pozyskiwania studentów zagranicznych Wskazywano na źródła informacji które służą do doskonalenia programu studiów. Wskazywano jako najważniejsze: ankiety studenckie, rozmowy bezpośrednie, opinie absolwentów oraz opinie przedstawicieli firm którzy biorą udział w zajęciach na studiach podyplomowych. Na pytanie czy uczelnia wspiera kadre w doskonaleniu kwalifikacji dydaktycznych odpowiedziano iż są kursy pedagogiczne oraz zajęcia z emisji głosu które doskonalą warsztat dydaktyczny.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego(ocena: wyróżniająca)
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych jest wystarczająca, a ich kwalifikacje naukowe umożliwiają osiągnięcie celów i efektów zdefiniowanych dla ocenianego kierunku.

4.2) Wymagania minimum kadrowego do prowadzenia studiów I i II stopnia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* można uznać za spełnione wzorowo. Do minimum kadrowego zaliczono 13 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych oraz 16 doktorów. Dorobek naukowy kadry tworzącej minimum kadrowe koncentruje się na problemach ściśle związanych z ocenianym kierunkiem.

4.3) Polityka kadrowa Uczelni sprzyja rozwojowi naukowemu pracowników poprzez finansowe i organizacyjne wsparcie badań naukowych, uczestnictwo w konferencjach, prowadzenie własnego wydawnictwa i organizowania konferencji naukowych.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka amożliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Charakterystyka bazy dydaktycznej. Wydział Gospodarki Międzynarodowej, podobnie jak i pozostałe wydziały, korzysta z uczelnianej bazy dydaktyczno-naukowej. UEP jest właścicielem 6 budynków dydaktycznych, usytuowanych w ścisłym centrum Poznania. Baza lokalowa UEP wystarcza do prowadzenia zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

W chwili obecnej UEP realizuje dużą inwestycję dydaktyczną (współfinansowaną ze środków unijnych i województwa wielkopolskiego) na potrzeby Wydziału Informatyki i Gospodarki Elektronicznej – Centrum Edukacyjne Usług Elektronicznych (planowanie udostępnienie 15.12.2014 r.).

Wszystkie sale dydaktyczne mają bardzo dobry stan techniczny odpowiadający wymogom nowoczesnej sali dydaktycznej, tj są wyposażone w stałe projektory multimedialne, ekrany oraz mają dostęp do Internetu, a wszystkie większe sale wykładowe wyposażone są w stacjonarne systemy sterowania urządzeniami audiowizualnymi (komputer, projektor multimedialny, nagłośnienie). Wyposażenie sal jest systematycznie unowocześniane. Środki na potrzeby modernizacji pochodzą również od sponsorów uczelni – przedsiębiorstw Klubu Partnera.

Wszystkie sale dydaktyczne, a także Biblioteka Główna, są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych; każdy budynek dysponuje windą lub specjalnym podestem umożliwiającym osobom niepełnosprawnym korzystanie z sal dydaktycznych.

Ogólnouczelniana sieć WiFi jest dostępna dla użytkowników laptopów we wszystkich gmachach Uczelni. Wszyscy pracownicy i studenci mają nieograniczony dostęp do sieci Internet za pośrednictwem uczelnianej sieci komputerowej przewodowej i bezprzewodowej, a dostęp certyfikowany jest za pomocą systemu **Eduroam**, zatem pracownicy i studenci mogą bez przeszkód korzystać z sieci na terenie innych jednostek biorących udział w programie (ponad 100 uczelni w Polsce i kilka tysięcy w Europie). Podobnie jak przyjeżdżający goście z innych ośrodków akademickich.

Zajęcia z wykorzystaniem komputerów odbywają się w laboratoriach zarządzanych przez Centrum Informatyki UEP.

W laboratoriach tych znajduje się najczęściej 30 stanowisk komputerowych przeznaczonych dla studentów, stanowisko prowadzącego, projektor multimedialny i ekran. Oprogramowanie wykorzystywane w tych laboratoriach na zajęciach dydaktycznych, to pakiet biurowy Microsoft Office 2010 Professional, Microsoft Project 2007, Statistica, SPSS, SAS, Gretl, R +, R Studio, SimaPro, OxMetrics, ArcGIS, GanttProject, pakiety do zaawansowanych obliczeń statystycznych SAS Enterprise Miner 9.2, GNU Octave 3.6.2.

Poza zajęciami dydaktycznymi studenci mogą korzystać z ogólnodostępnego laboratorium w Centrum Informatyki, w którym znajduje się 30 stanowisk komputerowych z zainstalowanym takim samym oprogramowaniem, jak w laboratoriach dydaktycznych. W Centrum Informatyki studenci mogą pracować od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-20.00 oraz w soboty w godz. 8.00-16.00.

Zasoby biblioteczne. Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu została założona w 1926 roku, wraz z powołaniem Wyższej Szkoły Handlowej, która dała początek dzisiejszemu Uniwersytetowi Ekonomicznemu. Najważniejszym celem Biblioteki jest gromadzenie zbiorów zgodnie z istniejącymi kierunkami studiów i realizowanymi na Uczelni pracami naukowo-badawczymi oraz zapewnienie dostępu do krajowych i światowych źródeł informacji naukowej. Biblioteka gromadzi publikacje ze wszystkich dyscyplin wiedzy uprawianych na UEP. Od 1995 roku Biblioteka mieści się w nowym obiekcie – w budynku Collegium Altum UEP, gdzie zajmuje trzy piętra (łącznie powierzchnia 5600 m²). Na drugim piętrze budynku Collegium Altum znajduje się Czytelnia Książek, na trzecim – Czytelnia Czasopism oraz Wypożyczalnia, a na czwartym magazyny biblioteczne. Użytkownicy Biblioteki mają do dyspozycji 390 miejsc siedzących (w tym 37 kabin pracy indywidualnej) oraz 30 komputerów stacjonarnych z dostępem do katalogu online, baz danych i Internetu. Użytkownicy z własnymi laptopami mogą korzystać w czytelniach z bezprzewodowego Internetu (WiFi). Na terenie Biblioteki znajduje się punkt świadczący usługi kserograficzne. Użytkownicy mogą także korzystać z samoobsługowych kserokopiarek.

W trakcie roku akademickiego Biblioteka jest otwarta dla użytkowników przez 7 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku od 8.00 do 20.00, w soboty do 16.00, w niedziele do 15.00. Zbiory Biblioteki liczą ogółem ponad 465 tys. woluminów zinwentaryzowanych książek, czasopism i zbiorów specjalnych.

Biblioteka udostępnia w wersji drukowanej ponad 390 tys. wol. Książek, czasopism i broszur w wersji drukowanej. Biblioteka prenumeruje na bieżąco i udostępnia w Czytelni Czasopism 507 tytułów czasopism (334 polskie, 173 zagraniczne). Zbiory pozyskiwane są poprzez zakup i dary. Wpływ na dobór publikacji do zbiorów mają pracownicy naukowo-dydaktyczni Uczelni. Informacje o zbiorach Biblioteki zawiera katalog elektroniczny Biblioteki (tworzony w systemie HORIZON), udostępniany także poprzez Internet. Od 2010 roku informacje o zbiorach Biblioteki znaleźć można również w centralnym katalogu polskich bibliotek naukowych i akademickich NUKAT.

Biblioteka gromadzi także zbiory w wersji elektronicznej i oferuje użytkownikom:

- ponad 57 000 tytułów pełnotekstowych czasopism dostępnych przez Internet w bazach danych (m.in. EBSCO, ProQuest), na stronach wydawców oraz w formie CD, DVD;
- ponad 2 000 000 pełnotekstowych książek dostępnych przez Internet w bazach danych (m.in. Ebrary, EBSCO Academic Collection, World eBook Library)
- źródła informacji o krajowym i światowym piśmiennictwie m.in. bazy bibliograficzno-abstraktowe, takie jak EconLit with Full Text, Web of Science, Scopus.
- źródła informacji faktograficznych, m.in. systemy informacji prawnej (m.in. LEX, INFOR), serwisy z danymi statystycznymi (m.in. CEIC Data, OECD iLibrary), serwisy z danymi finansowymi i rynkowymi (EMIS, DealWatch, Amadeus, BankScope, EIKON Thomson Reuters, Benchmark Poland)
- zasoby Biblioteki Cyfrowej BG UEP (m.in. pełne teksty rozpraw doktorskich obronionych na UEP, pełne teksty wybranych publikacji wydanych przez Wydawnictwo UEP).

Oferta zbiorów elektronicznych jest na bieżąco poszerzana i dostosowywana do potrzeb użytkowników. Biblioteka zapewnia dostęp do wersji elektronicznych publikacji światowych wydawców i towarzystw naukowych (takich, jak m.in. Elsevier, Springer, Wiley, Emerald, Sage, IEEE, ACM).

Dla użytkowników zainteresowanych wybrana tematyką subskrybuje m.in. bazy Association Computer Machinery Digital Library (z pełnymi tekstami 5741 książek i materiałów konferencyjnych oraz 132 tytułami czasopism), IEEE/IET Xplore (z pełnymi tekstami 17 599

książek i materiałów konferencyjnych oraz 462 tytułami czasopism), Emerald eBooks Series. Ponadto Biblioteka pozyskuje dostęp do serwisów z wersjami elektronicznymi polskich publikacji (m.in. E-wydawnictwo.eu, IBUK Libra z pełnymi tekstami m.in. zeszytów naukowych wydawanych przez uczelnie ekonomiczne).

Bazy udostępniane są przez Internet z komputerów znajdujących się: w Bibliotece i na terenie Uczelni, poza terenem Biblioteki i Uczelni (np. w domu użytkowników – po autoryzacji przez system HAN). Rosnąca liczba odwiedzin w czytelniach, wypożyczalni, a także logowań do baz (w 2013 r. 157 tys. odwiedzin, ponad 145 tys. logowań użytkowników do licencjonowanych baz poza terenem Biblioteki UEP), świadczy o dużym wykorzystaniu zasobów, o ich dostosowaniu do potrzeb użytkownika, a także o właściwym kierunku wydatkowania funduszy bibliotecznych wspierający zakupy wersji papierowych i elektronicznych.

W opinii studentów baza dydaktyczna spełnia wszystkie wymagania w zakresie efektywnej realizacji procesu kształcenia. Podczas zajęć wykorzystuje się ekrany i rzutniki multimedialne, sprzęt komputerowy, sale są duże, klimatyzowane i dobrze oświetlone. W ramach nauki studenci korzystają z zaawansowanych programów komputerowych, w tym przede wszystkim wielu modułów programu SAP, szeroko wykorzystywanego w wielu branżach. Należy zauważyć, że Jednostka monitoruje problemy związane z infrastrukturą i bieżąco na nie reaguje, czego przykładem jest specjalność *international business*, na której studenci zagraniczni mieli problem z korzystaniem z polskich systemów operacyjnych - Jednostka już pozyskała licencje na wykorzystanie pakietów w językach obcych.

Jednostce zapewniony jest również do internetu, a studenci mogą korzystać z biblioteki oraz czytelni komputerowej, w tym również poza godzinami zajęć. Studenci wskazali jednak, że w bibliotece często brakuje egzemplarzy tych książek, które potrzebne są do nauki przedmiotu, sugerując zakup dodatkowych egzemplarzy.

Do dyspozycji studentów pozostaje akademik z dużą liczbą miejsc, którego ceny według studiujących są odpowiednie i niewygórowane.

Studenci uznali, że baza praktykodawców była w przeszłości dobierana właściwie, gwarantując wysoki poziom odbywanej praktyki. Obecnie praktyki te nie są obowiązkowe, jednak Jednostka oferuje wiele płatnych staży oraz praktyk, które również spełniają wymagania studentów.

Jednostka spełnia wymagania studentów niepełnosprawnych w zakresie przystosowania infrastruktury. Budynek, w którym są pomieszczenia administracyjne oraz dydaktyczne, wyposażony jest w windy oraz schodolazy. Drugi budynek należący do Uczelni, Collegium Altum, jest bardzo wysoki i korzystanie z niego przez osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich może być zdaniem studentów nieco utrudnione, jednak plan zajęć można przeorganizować tak, aby całość zajęć odbywała się w budynku A przy al. Niepodległości 10, gdzie znajdują się również dziekanaty.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia zapewnia bazę materialną, biblioteczną oraz dostęp do baz elektronicznych niezbędnych do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów a także prowadzenia badań naukowych. Studenci pozytywnie ocenili infrastrukturę Uczelni. Stopień jej dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych również należy ocenić pozytywnie.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Zajęcia dydaktyczne na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* prowadzą przede wszystkim nauczyciele akademicy zatrudnieni na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej, a w szczególności pracownicy następujących dziewięciu Katedr:

- Katedra Europeistyki
- Katedra Finansów Międzynarodowych
- Katedra Konkurencyjności Międzynarodowej
- Katedra Logistyki Międzynarodowej
- Katedra Marketingu Międzynarodowego
- Katedra Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych
- Katedra Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych
- Katedra Turystyki
- Katedra Zarządzania Międzynarodowego.

Wydział Gospodarki Międzynarodowej w parametrycznej ocenie jednostek wykonanej przez KEJN uzyskał kategorię B, to jest wysoką kategorię wśród jednostek naukowych prowadzących badania w dziedzinie nauk ekonomicznych.

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu wydaje kilka punktowanych czasopism, które są prowadzone wspólnie przez wszystkie wydziały uczelni. Należą do nich:

- Poznań University of Economics Review (7 pkt.);
- Studia Oeconomica Posnaniensia (6 pkt.);
- Zeszyty Naukowe. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu (6 pkt.).

W każdej Redakcji Naukowej czasopisma uczestniczą pracownicy Wydziału Gospodarki Międzynarodowej.

Kadra naukowa kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* uczestniczy w stażach naukowych, studiach doktoranckich, szkołach letnich i konferencjach za granicą, bierze także udział w konferencjach międzynarodowych organizowanych w Polsce i zagranicą. Wydział stwarza warunki pracownikom rozszerzania ich wiedzy i skonfrontowania jej z wiedzą partnerów zagranicznych, dzięki czemu zajęcia dydaktyczne są zgodne z najnowszymi tendencjami światowymi. O międzynarodowym uznaniu dla wyników pracy naukowej pracowników świadczą publikacje w renomowanych czasopismach zagranicznych, w tym z tzw. listy filadelfijskiej.

Wydział Gospodarki Międzynarodowej charakteryzuje się bardzo wysokim poziomem badań naukowych kadry z zakresu szeroko rozumianej tematyki międzynarodowych stosunków gospodarczych – tematyki wyraźnie związanej z zakresem programu proponowanych studiów i prowadzonych zajęć ze studentami. Nauczyciele akademicy, stanowiący minimum kadrowe, mogą poszczycić się bardzo liczną łączną liczbą publikacji: autorskich monografii, rozdziałów w monografiach, artykułów naukowych oraz artykułów w czasopismach, a także uzyskanymi nagrodami za uzyskane efekty naukowe. Osobna i bardzo pozytywna ocena należy się działalności Studenckich Kół Naukowych: Koło Europe brało udział w badaniach naukowych, związanych ściśle z tematyką Katedry, brało też udział w wyjazdach studyjnych do instytucji uniijnych w Brukseli, Brugii i Luksemburgu, a także poszczycić się może 5. indywidualnymi publikacjami. Dodatkowo, członek Koła, a jednocześnie student sinologii oraz MSG, uzyskał stypendium z uniwersytetu w Chinach, co stwarza Kołu (i Wydziałowi) nadzieję możliwej przyszłej współpracy z tym uniwersytetem. SKN Unita ma na swoim koncie 2 publikacje, Koło AELOGIC brało udział w ekspertyzie oraz jest organizatorem corocznych konferencji naukowych z zakresu logistyki, a Koło SCBT Explorers – brało udział w ekspertyzach w zakresie turystyki. W wyniku wszystkich ekspertyz powstawały odpowiednie raporty o charakterze naukowym. Na spotkaniu z uczestnikami i opiekunami dał się zauważyć prawdziwy entuzjazm i chęć podejmowania w przyszłości coraz to „nowych wyzwań”, a ponadto część członków kół zgłaszało chęć podjęcia działalności naukowej na Uczelni po uzyskaniu dyplomu.

Na podkreślenie zasługują efekty nie tylko współpracy z „otoczeniem” regionalnym, w postaci wyników przeprowadzanych ekspertyz dla organizacji oraz przedsiębiorstw wielkopolskich, ale także „krajowym”, w postaci porozumienia między największymi uniwersytetami ekonomicznymi i SGH w Warszawie oraz dwoma wydziałami uniwersyteckimi, w sprawie „kształtu” nauczania na kierunku MSG, wymiany doświadczeń i wprowadzania ewentualnych modyfikacji, związanych z odpowiedzią na zmieniające się potrzeby interesariuszy.

Osobnej uwagi należy się współpraca Wydziału z „otoczeniem” międzynarodowym, w wyniku której Wydział współpracuje z kilkudziesięcioma uniwersytetami na świecie. Po pierwsze, wzrastająca mobilność studentów, która obejmuje wyjazdy na uniwersytety partnerskie z 30 krajów Europy, a także do Turcji, Chin, Japonii, USA i Kanady. W ramach programu ERASMUS i współpracy z ok. 100 uniwersytetami-partnerami wyjechało w ostatnim roku akademickim 78 studentów, a przyjęto 36 studentów z zagranicy. W tym samym okresie 11 pracowników naukowych prowadziło zajęcia za granicą, a 5 osób przyjezdnych prowadziło zajęcia w Poznaniu. Po drugie, godnym jest podkreślenia współpraca naukowa nauczycieli akademickich z ich odpowiednikami z 11 uniwersytetów z Niemiec, Holandii, Belgii, Francji, W. Brytanii, Austrii, Słowacji i Chorwacji. Po trzecie, w efekcie współpracy międzynarodowej powstało porozumienie w sprawie przyznawania wspólnych („podwójnych”) dyplomów z Nottingham Trent University (W. Brytania) oraz z Uniwersytetem we Freibergu (Niemcy), a także – na skutek pozytywnie ocenionych przez obie strony efektów – przedłużone zostało istniejące MBA z Georgia State University (Atlanta, USA).

Studenci aktywnie angażują się w prace kół naukowych, uważając, że jest to cenne uzupełnienie rozwoju, który oferuje im standardowy proces kształcenia. Studenci mają do wyboru wiele kół, przy czym studenci wizytowanego kierunku zrzeczają się przede wszystkim w kołach GO East, AElogic, Synergy. Studenci uczestniczą w badaniach i publikacjach naukowych, przykładowo z zakresu współpracy gospodarczej z Ukrainą i Białorusią czy w branży meblowej.

Studenci zrzeszenie w kołach uczestniczą w wielu konferencjach, współpracując z uczelniami polskimi (np. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), jak i zagranicznymi (wydanie monografii z Freie Univaersitat Berlin, współpraca z Uniwersytet Vrije w Brukseli).

Aktywność w kołach naukowych daje studentom możliwość uczestnictwa w interesujących programach międzynarodowych i wyjazdach studyjnych (np. do Belgii, Luksemburga) - skutkując one możliwościami odbycia półrocznego stażu np. w Chinach lub Brukseli. Należy uznać, że są to szczególnie interesujące oferty dla osób, które chcą specjalizować się w gospodarce międzynarodowej. Bliski kontakt z firmami (głównie koło AElogic) pozwala na otrzymywanie najnowszych informacji o dostępnych stażach i praktykach w atrakcyjnych dla studentów międzynarodowych stosunków gospodarczych miejscach.

Z informacji zebranych podczas wizytacji wynika, że studenci mieli pewne problemy organizacyjne z zarządzaniem kołami, w szczególności dotyczyły one konfliktów z samorządem studenckim oraz dwunastomiesięcznego okresu budżetowania projektów. Obecnie jednak studenci dzięki stałemu dialogowi z władzami Uczelni oraz nowymi członkami samorządu studenckiego znajdują korzystne rozwiązania pozwalające na efektywne zarządzanie działalnością kół.

Studenci mają możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz publikacjach i aktywnie korzystają z tych możliwości. Studenci biorą ponadto udział w wielu programach studyjnych, co wpływa w wysokim stopniu na internacjonalizację procesu kształcenia.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego (ocena: wyróżniająca)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Badania naukowe, liczba i jakość publikacji, związek badań naukowych z tematyką prowadzonych studiów należy ocenić bardzo wysoko. Na wysoką ocenę zasługuje udział studentów w badaniach (poprzez uczestnictwo w Studenckich Kołach Naukowych) oraz rodzaj i liczba publikacji w tym studentów oraz wyników ekspertyz. Podobną ocenę uzyskuje mobilność studentów w ramach programu europejskiego oraz porozumień UEP z uniwersytetami za granicą, a także szeroka współpraca naukowa kadry nauczającej z zagranicznymi odpowiednikami.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Warunki i tryb rekrutacji na rok akademicki 2013/2014 określił Senat uchwałą nr 95 (2011/2012) z dnia 20 kwietnia 2012 roku w odniesieniu do studiów pierwszego stopnia. Uchwała rekrutacyjna zawiera podstawowe postanowienia dotyczące postępowania rekrutacyjnego. Postępowanie rekrutacyjne ma charakter konkursowy i uwzględnia punkty procentowe uzyskane z przedmiotów kwalifikacyjnych zdawanych w ramach egzaminu maturalnego. Przy kwalifikacji na kierunek „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” brane pod uwagę są następujące przedmioty: geografia albo historia, albo informatyka, matematyka, język obcy nowożytny. W przypadku kandydatów ze „starą maturą” pod uwagę brane są punkty uzyskane w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej. Warunki rekrutacji są również określone dla kandydatów, którzy zdali maturę międzynarodową oraz którzy ukończyli szkołę średnią za granicą.

Warunki i tryb rekrutacji na studia drugiego stopnia w Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu w roku akademickim 2013/2014 określone zostały w Uchwale nr 96 Senatu z dnia 20 kwietnia 2012 roku. Postępowanie kwalifikacyjne opiera się na przyjętych przez Senat limitach, określających procentowo udział miejsc dla absolwentów danego kierunku studiów pierwszego stopnia, absolwentów Uczelni oraz współpracujących z Uczelnią wyższych szkół zawodowych. O przyjęciu w ramach limitów decyduje liczba zdobytych punktów w postępowaniu kwalifikacyjnym, na podstawie wyliczonej średniej ze studiów pierwszego stopnia lub punktacji na podstawie wyników pisemnego testu kwalifikacyjnego.

Przyjęte zasady i tryb postępowania kwalifikacyjnego umożliwiają dobrą weryfikację przygotowania kandydatów do studiowania na kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*”, zarówno na poziomie pierwszego, jak również drugiego stopnia.

W opinii studentów zasady rekrutacji są oparte na dobraniu właściwych kryteriów, tj. przedmiotów maturalnych, których znajomość jest faktycznie potrzebna do studiowania wizytowanego kierunku. Pomimo tego studenci nie są zdania, aby rekrutacja odbywała się w sposób pozwalający na dobór właściwych kandydatów. Wynikać to ma z niskich progów, dzięki czemu rekrutacja jest otwarta i pozwala studiować praktycznie każdemu, kto zda maturę z wymaganych przedmiotów. Jednocześnie jednak studenci podnoszą, że obecne rozwiązanie należy pozostawić, ponieważ późniejszy odsiew pozwala na dalsze kształcenie tylko najlepszym, którymi nierzadko nie okazują się te osoby, które miały najlepszy wynik z matury, ale właśnie te, które przy wyższych progach nie dostałyby się na wizytowany kierunek. Zdaniem studentów matura nie weryfikuje dobrze wiedzy i znacznie lepiej jest ona badana w ramach sesji egzaminacyjnej, na której sprawdza się również szereg umiejętności praktycznych.

7.2)

Analiza funkcjonowania systemu ECTS na kierunku „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” pozwala stwierdzić, że są spełnione warunki określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia w części dotyczącej określania łącznej

liczby punktów ECTS oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta. Z kolei dla studentów trzeciego roku, których programy zbudowane są według obowiązujących wówczas zasad, spełnione są warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2006 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia osiągnięć studenta.

W opinii studentów system punktacji ECTS skonstruowany jest prawidłowo i dobrze odpowiada nakładowi pracy i czasu, które studenci muszą poświęcić na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Potwierdza to między innymi, iż system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się. Kryteria oceny osiągnięć studentów są przedstawiane na początku każdego kursu. Zdaniem studentów są one sprawiedliwe i pozwalają na rzetelne zweryfikowanie wiedzy. Osoby obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stwierdziły, że mają dostęp do informacji zwrotnej w zakresie popełnianych w pracach błędów.

Jednocześnie studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym zasygnalizowali, że dosyć często zdarzają się sytuacje, kiedy nie czują, aby prace oceniane były w sposób rzetelny. Wynika to np. z faktu, że duża ich ilość jest sprawdzana w bardzo krótkim czasie, a sprawdzenie pracy potwierdza, że została źle oceniona. Jak podnieśli studenci, wielu prowadzących wprost deklaruje, że nie zamierza w żadnym stopniu przejmować się wynikami ankiet. W opinii studentów dotyczy to przede wszystkim starszych pracowników naukowych, których autorytet i obecność na Uczelni wydaje się pewna i nie do podważenia. Jednostka dostrzega ten problem, w obecnej chwili nie jest jednak w stanie przedstawić efektywnych rozwiązań mogących go zniwelować.

7.3)

Mobilność studentów MSG należy rozpatrywać w kontekście tematyki studiów, znajomości języków obcych i osobistej wysokiej motywacji studentów. Program studiów MSG jest zresztą nastawiony „na zagranicę” i bierze się w nim pod uwagę możliwość (a nawet konieczność motywowania studentów) do skorzystania z programu Erasmus; już przed podjęciem studiów przyszli studenci (w większości) zdają sobie sprawę z nieocenionych korzyści, jakie daje semestr studiów w ramach programu Erasmus (i systemu ECTS). Procentowo, studenci MSG, biorący udział w programie, stanowią co najmniej także dwukrotnie większą grupę uczestników w porównaniu do uczestników z innych specjalności.

Studenci mają możliwość rozszerzania swoich umiejętności i kompetencji w „trójce”: programu studiów, tematyki podejmowanej w ramach Studenckich Kół Naukowych oraz mobilności w ramach programu Erasmus i porozumień między UEP a uniwersytetami zagranicznymi (oraz polskimi). Zwłaszcza wysoko oceniana mobilność studentów w ramach współpracy międzynarodowej przyczynia się korzystnie do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, co jest zresztą założeniem programu kształcenia „międzynarodowego” MSG.

Studenci bardzo licznie biorą udział w programach wymiany międzynarodowej i krajowej, co wynika zarówno ze specyfiki kierunku wymagającego internacjonalizacji kształcenia, jak i skoordynowanych działań Jednostki, oferującej w tym zakresie interesujące możliwości, które są ponadto silnie promowane. Studenci mają szeroką wiedzę na temat oferowanych wyjazdów, korzystając nie tylko z wymian i praktyk w ramach programu Erasmus, ale również wdrożonego programu semestralnych wymian krajowych w ramach programu Transekonomik.

Studenci bardzo pozytywnie oceniają możliwości, jakie daje im uczelnia w zakresie odbywania kształcenia, w tym praktyk, poza Poznaniem i poza granicami Polski. Uczelnia nie stwarza studentom problemów w zaliczaniu etapów kształcenia odbytych za granicą, zaś same procedury związane z organizacją wymiany studenci uznają za zrozumiałe i przejrzyste.

Jednostka prowadzi silną współpracę z uczelniami zza granicy, co najsilniej przejawia się w działalności kół naukowych, realizujących wiele projektów międzynarodowych.

7.4)

Studenci pozytywnie oceniają system opieki naukowej i dydaktycznej. Prowadzący są zawsze dostępni w godzinach swoich konsultacji, będąc cennym wsparciem w procesie kształcenia.

Studenci bardzo dobrze oceniają przydatność sylabusów. Zawierają one zdaniem studentów wszystkie potrzebne informacje, w tym zakładane efekty kształcenia, prowadzącego, wymagania dla przedmiotu, polecaną literaturę oraz formę egzaminu. Wskazana w sylabusie literatura jest faktycznie wykorzystywana przez studentów w procesie kształcenia, będąc ważnym źródłem wiedzy.

Uczelnia oferuje studentom stypendia przewidziane w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, tj. stypendia naukowe, socjalne oraz zapomogi. Studenci uważają, że wysokość stypendiów powoduje, że są one motywujące oraz stanowią realne wsparcie. Również procedurę ubiegania się o stypendium studenci oceniają dobrze. Bardzo wyraźne, krytyczne uwagi dotyczyły jednak kryteriów przyznawania stypendium naukowego. Studenci wyrazili jednogłośnie opinię, że niesprawiedliwym ich zdaniem jest obecny system, który w mocny sposób uprzywilejowuje osoby z osiągnięciami artystycznymi lub sportowymi. Osoby takie zdaniem studentów nie muszą mieć dużych osiągnięć, aby zdobyć stypendium, co jest wysoce niesprawiedliwe wobec studentów mogących się pochwalić wysoką średnią. Rekomenduje się w związku z tym uważniejsze monitorowanie przez Jednostkę opinii studentów w zakresie systemu stypendialnego oraz podjęcie we współpracy z samorządem studenckim działań mających na celu wypracowanie bardziej sprawiedliwych kryteriów przyznawania stypendium.

Jednostka oferuje studentom zapomogi oraz stypendia socjalne, co pozwala studiować również osobom o trudnej sytuacji materialnej. Wielu studentów ocenianego kierunku łączy pracę ze studiami, co wynika zarówno ze specyfiki kierunku, którego absolwenci są cenni dla rynku pracy, jak i działań Jednostki ukierunkowanych na wsparcie rozwoju zawodowego. Oprócz organizacji wielu wydarzeń komunikujących rynek pracy ze studentami Jednostka oferuje wiele kursów (np. SAP lub inne programy komputerowe - w atrakcyjnych cenach lub bezpłatnie), w tym dodatkowe lektoraty z języków obcych w zniżkowych cenach. Jednostka stwarza też dużo pola do działalności samorządu oraz innych organizacji studenckich (AISEC, AEGEE, Business Centre Club), które angażują studentów w organizację wydarzeń charytatywnych, imprez rozrywkowych oraz pozwalają na wielokierunkowy rozwój osobisty. Uczelnia wspiera działalność samorządu studenckiego oraz innych organizacji studenckich, oferując im właściwe warunki materialne.

W Jednostce funkcjonuje Biuro Karier, które oferuje studentom warsztaty i spotkania z praktykami biznesu. Studenci chętnie korzystają z tej oferty, nabywając wiele praktycznych umiejętności, przydatnych na rynku pracy. Biuro Karier dociera do studentów za pomocą spotkań, ulotek, strony internetowej. Dzięki pośrednictwu Biura studenci mają możliwość zdobycia pracy lub praktyki w przedsiębiorstwach powiązanych tematycznie z ich kierunkiem studiów.

Studenci są zadowoleni z pomocy, jaką oferują im pracownicy dydaktyczni poza zajęciami, w tym na konsultacjach. Skargi są zdaniem studentów rozpatrywane szybko i efektywnie, a studenci przekazują albo starostom, albo bezpośrednio władzom Wydziału.

Studenci pozytywnie oceniają poziom opieki socjalnej i uważają, że pomoc materialna z nią związana trafia do właściwym osób na sprawiedliwych i przejrzystych zasadach.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) W treści uchwał rekrutacyjnych zawarte są wszystkie niezbędne postanowienia do prawidłowego przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego, zarówno na pierwszy, jak i drugi stopień studiów. Przyjęte zasady i tryb postępowania kwalifikacyjnego umożliwiają dobrą weryfikację przygotowania kandydatów do studiowania na kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze”, zarówno na poziomie pierwszego, jak również drugiego stopnia.

7.2) Funkcjonujący na kierunku „międzynarodowe stosunki gospodarcze” system ECTS spełnia wszystkie formalne wymagania określone w przepisach prawa. System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen.

7.3) UEP i WGM w szczególności, dokładają wszelkich starań, aby utrzymać poziom nauczania na wysokim, europejskim poziomie. O poziomie i atrakcyjności nauczania świadczy zresztą znacząco wzrastająca liczba studentów zagranicznych, którzy przyjeżdżają do Poznania w ramach programu Erasmus, nie mówiąc już o grupie studentów zagranicznych, którzy studiuje na studiach stacjonarnych w języku angielskim. Studentom krajowym otwiera Uczelnia wszelkie możliwości rozwoju, zdobycia wiedzy i niezbędnych umiejętności, dodatkowo w zapewnianej konfrontacji z nauczaniem za granicą. Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów .System ECTS funkcjonujący na ocenianym kierunku umożliwia studentom mobilność i indywidualizację procesu kształcenia.

7.4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

W Uczelni został opracowany wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w Uchwałą Nr 3 (2010/2011) Senatu z dnia 24 września 2010 r. w sprawie wprowadzenia na Uczelni Wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na UEP, zmieniony Uchwałą nr 72 (2012/2013) z dnia 22 lutego 2013 r. w sprawie Wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na UEP i uzupełniony w ramach doskonalenia procesu kształcenia - Uchwałą nr 46/(2013/2014) Senatu z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie zmiany załączników do Uchwały nr 72 (2012/2013). Nadzór nad funkcjonowaniem systemu jakości kształcenia – zgodnie z zapisami § 17 ust. 1 wymienionej uchwały - sprawuje Senat, który raz w roku otrzymuje sprawozdanie Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia z funkcjonowania systemu. W Uczelni Rektor na wniosek Prorektora ds. Edukacji i Studentów powołał Rektorską Komisję ds. Jakości Edukacji, której pracą kieruje Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia. Komisja jest koordynatorem działań WSZJK.

Za organizację i funkcjonowanie WSZJK odpowiada Prorektor ds. Edukacji i Studentów. Jakości Kształcenia.

Nadzór nad działaniem WSZJK na wydziale pełni Rada Wydziału. W celu realizacji zadań określonych w wymienionej wyżej uchwale Senatu - Rada Wydziału – Uchwałą nr 146/2012/2013 z dnia 11 stycznia 2013 r. powołała 9 osobową - Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia na kadencję 2012 – 2016.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Rady Wydziału w sprawie wyboru tej Komisji. *Zwraca się uwagę na fakt, iż z posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia nie są sporządzane protokoły ze spotkań, brak jest list obecności, które powinny być dołączone do tych protokołów.*

Zarządzanie kierunkiem *międzynarodowe stosunki gospodarcze* podporządkowane jest regulacjom określonym w Statucie Uczelni oraz w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia.

Organami stanowiącymi w zakresie zarządzania kierunkiem są: Senat, Rada Wydziału Gospodarki Międzynarodowej, Rektor i dziekan. Zgodnie z określonymi w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym jak i Statucie kompetencjami Senat UEP podejmuje uchwały w sprawie: kierunków studiów i specjalności, struktury planów i czasu trwania studiów, efektów kształcenia, do których są dostosowane plany studiów i programy kształcenia, odpowiednio do poziomu i profilu kształcenia. Z kolei Rada Wydziału uchwała, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez Senat, plany studiów i programy nauczania, sprawuje nadzór merytoryczny nad studiami prowadzonymi na Wydziale, nadzoruje wydziałowy system zapewnienia jakości kształcenia, przedkłada Senatowi wnioski w sprawie uruchomienia/likwidacji/, modyfikacji kierunków i specjalności; dokonuje okresowej oceny dydaktycznej i naukowej działalności Wydziału. Dziekan Wydziału Informatyki i Gospodarki Elektronicznej sprawuje kontrolę nad prowadzonymi na Wydziale zajęciami dydaktycznymi oraz ich zgodnością z planami studiów.

Zarządzanie kierunkiem wspomagane jest przez uczelniany wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. System ma określone cele, narzędzia i procedury związane z projektowaniem, realizacją, oceną i doskonaleniem jakości procesu kształcenia. Jako podstawowe cele systemu określa się: Kształtowanie kultury jakości, wsparcie realizacji aktywnej polityki uczelni w zakresie zapewnienia jakości kształcenia na wszystkich poziomach i we wszystkich aspektach związanych z kształceniem, Uwiarygodnienie Uczelni przed interesariuszami. Jako szczegółowe cele wyznaczono: zapewnienie zgodności jakości kształcenia z wymogami przepisów prawa dotyczących szkolnictwa wyższego oraz postanowieniami Deklaracji bolońskiej, monitorowanie jakości procesu kształcenia, ocena poziomu kształcenia, doskonalenie procesu kształcenia, gromadzenie informacji o procesie kształcenia, udostępnienie informacji o procesie kształcenia na Uczelni. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia cechuje: Celowość – poprzez podporządkowanie celom strategicznym Uczelni, podejście holistyczne - czyli objęcie zakresem oddziaływania całego procesu kształcenia, Spójność poprzez zapewnienie możliwości realizacji pełnego cyklu doskonalenia jakości kształcenia, Elastyczność czyli dostosowanie realizowanych programów kształcenia do swoistości wydziałów Uczelni, Systematyczność i porównywalność umożliwiająca prowadzenie analiz porównawczych w celu monitorowania procesu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia, Obiektywność czyli zabezpieczenie obiektywności uzyskiwanych ocen, Jawność a więc powszechna znajomość procedur. WSZJK ma ustalone procedury, zgodnie z którymi możliwe jest sprawowanie kontroli nad konstrukcją programów studiów oraz jakością kształcenia. Są to między innymi następujące procedury:

- projektowania i rozwoju usług edukacyjnych na studiach pierwszego i drugiego stopnia;
 - projektowania i rozwoju usług edukacyjnych na studiach trzeciego stopnia (doktoranckich);
 - powoływania, rozwoju i oceny jakości studiów podyplomowych;
 - organizacji i oceny pracy Biblioteki Głównej;
 - założenia i zasad prowadzenia hospitacji zajęć;
 - wewnętrznego systemu badania ankietowego studentów w zakresie oceny zajęć;
 - końcowej oceny procesu kształcenia i warunków studiowania;
 - podziału odpowiedzialności w zakresie zapewnienia jakości kształcenia na UEP.

Procedury projektowania i rozwoju usług edukacyjnych są uszczegółowione procedurami: utworzenia nowego kierunku na studiach I i II stopnia, modyfikacji kierunku na studiach I i II stopnia wraz z załącznikami. Trzeba zauważyć iż procedury te kładą szczególny nacisk na wskazanie celów i efektów kształcenia. Niektóre zasady/procedury, ważne z punktu widzenia oceny jakości kształcenia ujęte są w Regulaminie Studiów jak np. zasady oceny studentów, proces dyplomowania. Zespół oceniający uważa iż warto rozważyć zintegrowanie wszystkich procedur np. w księdze jakości. Opracowano szczegółowy podział odpowiedzialności w zakresie zapewnienia jakości kształcenia. Zakres ten uwzględnia planowanie działań projakościowych, realizacja zadań projakościowych, monitorowanie i ocena tych działań a w konsekwencji doskonalenie procesu kształcenia. Wskazano osoby odpowiedzialne za określone zadania oraz procedury wspomagające ocenę i wprowadzenie. System zapewnia wielostopniowy proces konsultacji i opiniowania

zmian oferty programowej, takich jak: tworzenie nowych kierunków i specjalności (lub ich likwidacja), wprowadzanie nowych przedmiotów (lub ich wycofywanie), modyfikacja treści programowych.

Na poziomie Wydziału istotną funkcję w zakresie zarządzania kierunkiem międzynarodowe stosunki gospodarcze pełni powołana przez dziekana Komisja Programowa, która przygotowuje dla Rady Wydziału Gospodarki Międzynarodowej opinie dotyczące procesu dydaktycznego, opracowuje propozycje kierunkowych efektów kształcenia, planów studiów i programów kształcenia. W skład Komisji Programowej wchodzi nauczyciele akademicy oraz studenci. Prace Wydziałowej Komisji Programowej wspomagane są przez koordynatorów wszystkich specjalności, oferowanych studentom w ramach kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Koordynatorzy współpracują bezpośrednio z pracownikami prowadzącymi zajęcia na danej specjalności tego kierunku studiów. Ponadto na Wydziale funkcjonuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Na Wydziale podjęto prace nad przystosowaniem uczelnianego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia do celów określonych dla Wydziału. Przyjmując modyfikację systemu na szczeblu wydziału określono jego cele szczegółowe (w tym dotyczące kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze jak np. najwyższa jakość curriculum i kształcenia w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych podporządkowany celom strategicznym Uniwersytetu) oraz zadania dla Wydziałowej Komisji Programowej. Jej zadania to: przedstawianie propozycji planów, programów studiów, efektów kształcenia, Wprowadzono zasadę zasięgania opinii wśród członków Klubu Partnera w zakresie kształtowania programów i działań na rzecz jego modyfikacji pod kątem zmieniających się potrzeb praktyki gospodarczej. Komisja współpracuje z Radą Programową złożoną z praktyków gospodarczych. Uszczegółowiono niektóre zadania dla Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz koordynatorów przedmiotów (jak np. ocena jakości sylabusów Utrzymywanie bieżącego kontaktu z reprezentacją studentów w Radzie Wydziału w zakresie studenckiej percepcji jakości curriculum i jakości dydaktyki).

Zakres działania Komisji obejmuje: Zasady oceny studentów, ich określenie i wdrażanie, Monitorowanie i doskonalenie procesów i programów kształcenia, Ujednolicenie postępowania w obszarach oceny jakości kształcenia, Prowadzenie spójnej polityki informacyjnej. Ponadto W roku akademickim 2013/2014 powołany został przez Dziekana WGM Zespół ds. restrukturyzacji kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* w związku z planowanymi zmianami w ofercie programowej, ale też w nazewnictwie zarówno kierunku, jak i niektórych specjalności na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej.

Zespół oceniający uważa, iż zarówno cele systemu, jego charakterystyki jak i kompetencje organów uczelni w zakresie zarządzania kierunkiem międzynarodowe stosunki gospodarcze są określone właściwie i zapewniają skuteczne zarządzanie kierunkiem. Szczególnie ważne jest podkreślenie roli wewnętrznego systemu zapewnienia jakości we wspieraniu realizacji polityki jakości na szczeblu uczelni i wydziałów.

Zarządzanie kierunkiem MSG na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia odbywa się zgodnie z procedurą projektowania i rozwoju usług edukacyjnych na studiach I i II stopnia przyjętą przez Senat UEP w Uchwale nr 72 (2012/13).

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze obejmuje:

a) weryfikację zakładanych efektów kształcenia, która uwzględnia

- bezpośrednią weryfikację efektów kształcenia przez prowadzących zajęcia ćwiczeniowe, laboratoryjne (komputerowe) i wykładowe, zgodnie z sylabusem,
- weryfikację efektów kształcenia podczas zebrań zespołów realizujących poszczególne moduły kształcenia, w tym w celu wykluczenia ewentualnego pokrywania się treści programowych w ramach różnych modułów,
- hospitacje zajęć prowadzone przez przełożonych,
- hospitacje zajęć prowadzone przez współpracowników,

- weryfikację wiedzy ćwiczeniowej na egzaminach z przedmiotu (gdy przedmiot obejmuje wykład oraz ćwiczenia i kończy się egzaminem),
- badanie opinii studentów o wszystkich prowadzących zajęcia,
- badanie opinii prowadzących zajęcia na kolejnym przedmiocie w sekwencji, o przygotowaniu studentów z przedmiotów poprzedzających,
- podsumowanie badania opinii studentów o wszystkich zajęciach prowadzonych na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* w ramach kwestionariuszy elektronicznych,
- weryfikację wiedzy w ramach egzaminów dyplomowych,
- konsultacje z przedstawicielami studentów w ramach wspólnych spotkań władz Uczelni z przedstawicielami Parlamentu Studenckiego UEP,
- badanie opinii studentów o zajęciach, które prezentowane i poddawane są pod dyskusję podczas dorocznej konferencji dydaktycznej,
- ocenę efektów kształcenia przez absolwentów

Weryfikacja efektów kształcenia przeprowadzana jest na poziomie kierunku, przedmiotów, oraz procesu dyplomowania jak również na poziomie indywidualnych osiągnięć studenta. Na poziomie kierunku następuje ocena zgodności zakładanych efektów kształcenia z efektami obszarowymi a następnie weryfikacja efektów kierunkowych poprzez efekty przedmiotowe. Efekty kierunkowe oceniane są pod kątem zgodności z zasadami Krajowych Ram Kwalifikacji. Prace w tym zakresie prowadzone były przez specjalnie powołany zespół w momencie wprowadzenia Krajowych Ram Kwalifikacji a efekty tych prac zostały zatwierdzone przez Senat UEP. Weryfikacja spójności efektów kierunkowych i przedmiotowych następuje poprzez analizę i ocenę matrycy efektów która identyfikuje wszelkie słabości w tym zakresie. Szczegółowe efekty kształcenia dla poszczególnych przedmiotów określone zostały w sylabusach przedmiotów.

Weryfikacja efektów przedmiotowych uwzględnia zasady ogólne określone w Regulaminie Studiów. Prowadzący zajęcia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* weryfikują efekty kształcenia przypisane do swojego przedmiotu, dostosowując metody weryfikacji do specyfiki tego przedmiotu. Weryfikacja osiągnięć indywidualnych studentów kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* uwzględnia wszystkie trzy aspekty kształcenia: wiedzę, umiejętności, kompetencje.

Obowiązujący na UEP WSZJK nakłada obowiązek hospitacji prowadzonych na Uczelni wszystkich zajęć dydaktycznych. Począwszy od roku akademickiego 2013/2014 weryfikacja jakości kształcenia zgodnie z wymaganiami tego systemu prowadzona jest w oparciu o sylabusy przedmiotu, w których opisano zakładane efekty kształcenia z uwzględnieniem podziału tych efektów na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Hospitujący musi określić w sprawozdaniu, czy osoba prowadząca zajęcia realizuje w czasie zajęć założone efekty kształcenia. Zespół oceniający otrzymał do wglądu arkusze hospitacyjne z przeprowadzonych w ostatnich pięciu latach hospitacji. Poczynione w arkuszach hospitacyjnych uwagi mają charakter konstruktywny i pozwalają na doskonalenie efektów kształcenia.

Efekty kształcenia będą weryfikowane również przy wykorzystaniu badania opinii studentów poprzez uczelniany system ocen oraz system ocen przeprowadzanych przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej. Ważnym elementem systemu sprawdzenia efektów kształcenia jest monitorowanie zawodowych losów absolwentów Wydziału poprzez portal Uczelni. Ponadto, badanie losów absolwentów Uczelni prowadzone jest w ramach projektu edukacyjnego dofinansowanego z EFS – POKL „Kadry dla gospodarki”, realizowanego z partnerem zewnętrznym – Urzędem Statystycznym w Poznaniu. Celem tego badania jest określenie jak wiedza i umiejętności zdobyte podczas studiów wpływają na ścieżki kariery absolwentów w określonym czasie od ukończenia studiów. Wyniki badania będą wykorzystywane do określenia adekwatności treści przekazywanych studentom podczas studiów oraz do modyfikowania treści kształcenia w celu lepszego ich dostosowania do potrzeb rynku pracy. Dla uchwycenia specyfiki ścieżek kariery w zależności od ukończonego przez studentów kierunku i wydziału badanie realizowane jest dla każdego wydziału odrębnie przez koordynatorów wydziałowych. Wyniki sporządzanych na tej podstawie raportów są prezentowane i poddawane pod dyskusję m.in. podczas posiedzeń Rady Wydziału Gospodarki Międzynarodowej. Zespół oceniający

zapoznał się z wynikami badania, przy czym badanie to nie odnosiło się do kierunków studiów tylko do wydziałów.

Weryfikacja końcowych efektów kształcenia odbywa się w procesie dyplomowania z uwzględnieniem zasad określonych w Regulaminie studiów, w uchwale Senatu nr 122 (2011/2012) z dnia 29 czerwca 2012 roku w sprawie zasad składania prac dyplomowych, Zarządzenia nr 42/2009 Rektora UEP z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie zasad dokonywania kontroli antyplagiatowej prac dyplomowych na UE w Poznaniu. Opracowano standardy pracy licencjackiej i magisterskiej rekomendowane przez Radę Wydziału. Lista seminariów magisterskich i dyplomowych jest zatwierdzona przez Radę Wydziału Gospodarki Międzynarodowej. Liczba studentów uczestniczących w seminarium nie może przekroczyć 12 osób.

Student studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia dokonuje wyboru promotora zapisując się na prowadzone przez niego seminarium dyplomowe lub magisterskie. Wybór seminarium odbywa się u kierowników seminariów w poszczególnych Katedrach. Kierownik seminarium ustala kryteria przyjęcia na seminarium. Student i wybrana osoba potwierdzają fakt wyboru seminarium podpisując kartę skierowania. Formalnego przydziału na seminarium licencjackie dokonuje Dziekan na podstawie przedłożonych kart.

Student studiów niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia dokonuje wyboru seminarium dyplomowego na podstawie przedłożonej mu wcześniej oferty seminariów, składając deklarację wyboru bezpośrednio w Dziekanacie Wydziału Gospodarki Międzynarodowej. Decyzję, co do przyjęcia na seminarium podejmuje Dziekan Wydziału.

Studenci mają możliwość bezpośredniego kontaktu z przyszłym kierownikiem seminarium dyplomowego (licencjackiego, magisterskiego) prowadzonego na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej podczas specjalnych spotkań informacyjnych organizowanych przez Dziekana WGM a poprzedzających wybór promotorów prac dyplomowych przez studentów. Na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej opracowywane są i rozprowadzane wśród studentów materiały informacyjne w formie broszury, zawierające ofertę seminariów licencjackich uruchamianych w danym roku akademickim dla studentów pierwszego i drugiego stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* [Załącznik VI.12].

Wybór seminarium i promotora wspomagany jest także przez tzw. Giełdę tematów prac dyplomowych, funkcjonującą w ramach wspomnianego wcześniej Projektu „Kadry dla Gospodarki” finansowanego ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W ten sposób na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej promuje się powstawanie prac dyplomowych odpowiadających potrzebom przedsiębiorstw. Ideą Giełdy jest łączenie studentów i promotorów z firmami i instytucjami, które oferują studentom możliwość pisania prac dyplomowych na podstawie swojej działalności. W tym celu udostępniana jest wyszukiwarka, czyli narzędzie umożliwiające wyszukanie opisów tematów prac udostępnianych do realizacji w konkretnych firmach (zobacz załącznik do protokołu z posiedzenia Rady Wydziału Gospodarki Międzynarodowej z dnia 07.12.2012r. – Załącznik VI.13). Zakres egzaminu końcowego obejmuje program kierunku i specjalności, na której studiował egzaminowany student oraz problematykę pracy licencjackiej lub magisterskiej. Zestaw pytań egzaminacyjnych dla dyplomantów różnych form studiów jest dostępny w Dziekanacie Wydziału Gospodarki Międzynarodowej i na wydziałowych stronach internetowych. Egzamin końcowy ma charakter ustny. Termin egzaminu końcowego wyznacza Dziekan. W skład komisji egzaminacyjnej powołanej przez dziekana wchodzi: przewodniczący komisji, promotor pracy dyplomowej i jej recenzent. Zasady dyplomowania precyzyjnie wyznaczają procedurę egzaminu dyplomowego oraz szczególne przypadki dotyczące np. zmian promotora itp. W trakcie egzaminu student I stopnia odpowiada na jedno pytanie losowane spośród pytań ogólnoekonomicznych (z mikro- i makroekonomii), jedno pytanie spośród pytań z listy odpowiedniej dla danej specjalności a jedno pytanie zadaje recenzent pracy; student II stopnia odpowiada na jedno pytanie kierunkowe, jedno pytanie spośród pytań z listy odpowiedniej dla danej specjalności a jedno pytanie zadaje recenzent pracy. Zasady określają sposób oceny końcowej egzaminu oraz oceny na dyplomie. Ocena pracy dyplomowej (licencjackiej, magisterskiej) odbywa się na podstawie formularza oceny, opracowanego i

wdrożonego na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej na podstawie Uchwały Rady Wydziału. Zespół oceniający stwierdza iż w świetle przedstawionej dokumentacji zasady dyplomowania na Wydziale są w pełni respektowane.

Realizowana na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze Internacjonalizacja kształcenia i jej efekty weryfikowane są z wykorzystaniem wzorców międzynarodowych.. Wydział Gospodarki Międzynarodowej podpisał w 2011 roku umowę z Nottingham Trent University, w ramach której uruchomiony został program wspólnego dyplomu (*joint degree*) kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, gdzie przewidziana i realizowana jest wymiana studentów. Zgodnie z postanowieniami umowy w ramach programu wdrożony został –oparty na wzorcach brytyjskich – system zapewniania jakości kształcenia, w tym weryfikacji i poprawy osiągania założonych efektów kształcenia. Podczas regularnych spotkań międzynarodowego zespołu realizującego program nauczania w ramach wspólnego dyplomu dokonuje się wymiana doświadczeń dydaktycznych oraz bieżące monitorowanie przebiegu procesu dydaktycznego w kontekście jego stałego doskonalenia, w wyniku których wprowadzane są tzw. dobre praktyki w sferze projektowania i rozwoju usług edukacyjnych.

Ważnym elementem weryfikacji efektów kształcenia jest ocena zewnętrzna która skupia się na pracach naukowych studentów biorących udział w projektach naukowych, Kołach Naukowych. Zespół oceniający otrzymał do wglądu recenzowane publikacje studentów, co potwierdza iż wydział tworzy możliwości rozwoju naukowego i zawodowego dla studentów uzdolnionych i ambitnych a osiągnane przez nich efekty kształcenia reprezentują wysoki poziom.

b) przeglądy programowe.

WSZJK ustala procedury, zgodnie z którymi możliwe jest sprawowanie kontroli nad konstrukcją programów studiów oraz jakością kształcenia. Zapewnia to wielostopniowy proces doskonalenia i akceptacji wprowadzanych zmian programowych takich jak: tworzenie nowych kierunków i specjalności (lub ich zamykania), wprowadzanie nowych przedmiotów (lub rezygnacji z nich), zmiany w zakresie treści programowych. Zgodnie z ustalonymi przez WSZJK regułami, każda z tych czynności musi uzyskać opinię koordynatora kierunku, Wydziałowej Komisji Programowej, a w przypadku tworzenia nowych kierunków i specjalności – Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia. Ostateczne decyzje podejmuje Rada Wydziału i Senat Uczelni. Postępowanie zgodnie z tak przyjętymi procedurami pozwala m.in. na udoskonalenie przedkładanych projektów uruchomienia na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej nowych kierunków studiów. Na Wydziale prowadzone są systematyczne przeglądy programów realizowanych w danym roku akademickim. Przeglądy te obejmują: koncepcję kształcenia i sposób jej realizacji, treści kształcenia, formy zajęć, metody dydaktyczne i obsadę zajęć. Instrumentem wspomagającym proces przeglądów programowych jest elektroniczny system e-sylabus, za którego stronę merytoryczną odpowiada Komisja Programowa Wydziału. Zasady korzystania z usług i informacji dostępnych poprzez ten system, w tym w zakresie aktualizacji danych, procedur i odpowiedzialności za zmiany, określa Zarządzenie nr 6/2014 Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu z dnia 10 lutego 2014 roku, które wpisuje się w zwiększanie powszechnej znajomości procedur WSZJK. Zgodnie z nim aktualizacja systemu e-sylabus w odniesieniu do baz danych systemu oraz treści e-sylabusów odbywa się co roku w okresie od 15 marca do 30 kwietnia. Przy tym w trakcie cyklu kształcenia, dla którego dany sylabus został opracowany, te jego elementy, które stanowią część programu kształcenia dla kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, nie mogą być modyfikowane; inne zmiany natomiast wymagają akceptacji Rady Wydziału Gospodarki Międzynarodowej.. Protokoły ze prac Komisji Programowej oraz ds. Jakości kształcenia z trzech ostatnich lat potwierdzają tematykę spotkań poświęconych doskonaleniu programów kształcenia. Efektem prac nad przeglądem programów kształcenia była między innymi oferta studiów anglojęzycznych oraz oferta programowa dla współpracy z uniwersytetem brytyjskim W wyniku przeglądów programowych dokonano również modyfikacji programu wprowadzając język obcy w znacznym wymiarze na studiach II stopnia.

c) ocena jakości kadry akademickiej

Wewnętrzny system zakłada ocenę jakości kadry akademickiej prowadzącej zajęcia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, Podstawowym kryterium doboru kadry są kwalifikacje naukowe i dydaktyczne. Kwalifikacje te są kształtowane m.in. dzięki wdrożeniu na Wydziale procedur selekcyjnych w procesach rekrutacji i doboru kadr, przeprowadzaniu systematycznych okresowych ocen pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału z uwzględnieniem dorobku naukowego oraz dydaktycznego, nadzorowi nad minimum kadrowym, szkoleniom młodych pracowników naukowo-dydaktycznych w zakresie metodyki prowadzenia zajęć (obligatoryjny kurs pedagogiczny dla pracowników bez udokumentowanych kwalifikacji dydaktycznych, zalecanie hospitacji przygotowujących do samodzielnego prowadzenia zajęć. Realizowany jest na uczelni projekt edukacyjny UEP którego zadaniem jest motywowanie do doskonalenia kwalifikacji dydaktycznych, promocja wymiany międzynarodowej związanej z procesem dydaktycznym.

WSZJK ustala również procedury kontroli i wspomaganie osób prowadzących zajęcia, zwłaszcza młodych pracowników naukowo-dydaktycznych. Celowi temu służą wspomniane już np. hospitacje które przeprowadza kierownik katedry realizującej przedmiot lub wskazany przez niego doświadczony pracownik naukowo-dydaktyczny. Celem hospitacji nie jest wyłącznie kontrola, ale przede wszystkim sformułowanie zaleceń doskonalących jakość prowadzonych zajęć, w szczególności: ocena umiejętności dydaktycznych prowadzącego, ocena stopnia realizacji na zajęciach założonych efektów kształcenia, pomoc w eliminowaniu zauważonych niedociągnięć dydaktycznych i merytorycznych prowadzącego zajęcia.

Proces ankietyzacji ma charakter powszechny. Ankieta ma pięć pytań dotyczących: Oceny organizacji zajęć, sposób prowadzenia zajęć, Zachowania prowadzącego, Zaliczenia przedmiotu Oceny efektów kształcenia. Dziekan otrzymuje wyniki badania ankietowego w postaci średniej oceny dla wszystkich osób prowadzących zajęcia. Ponadto dziekan ma prawo wglądu do szczegółowych ocen każdej osoby. Do wiadomości dziekana jest też informacja o średniej ocenie pozostałych wydziałów co pozwala na analizy porównawcze., Zespół oceniający uważa iż należy szczególną uwagę poświęcić ocenom skrajnym, które wskazują na słabsze i mocne strony kadry prowadzącej jak i ocenianych przedmiotów. Ważne są ustalenia dotyczące upowszechniania wyników. Wyniki badań ankietowych udostępniane są drogą elektroniczną osobom których zajęcia były oceniane, Kierownikom katedr, Dziekanom. Radzie wydziału udostępnia się wyniki zbiorcze Katedr. Ważnym, w opinii zespołu oceniającego elementem oceny jest prezentacja syntetycznych wyników procesu ankietowania na dorocznych konferencjach dydaktycznych. Parlament studencki otrzymuje wykaz 20 osób w tym 10 prowadzących wykłady i 10 prowadzących inne formy zajęć które uzyskały najwyższą średnią ocenę. Osoby te są umieszczane na liście nominowanych w corocznym plebiscycie na najlepszego nauczyciela akademickiego. Należy zatem uznać, że wyniki ankiet są udostępniane studentom. Wyniki oceny są wykorzystywane do doskonalenia jakości nauczania na poziomie indywidualnym, kierowników katedr -monitorowaniu pracy podległych osób, poziomie dziekanów i komisji wydziałowych ds. oceny pracowników i władz rektorskich w kształtowaniu polityki kadrowej.

Zespół oceniający otrzymał do wglądu wyniki okresowej oceny nauczycieli akademickich oraz dokumentację potwierdzającą zasady nadzoru nad minimum kadrowym kierunku, obsadą zajęć, wyniki hospitacji zajęć, wyniki ankietyzacji kadry. Bardzo cenną inicjatywą władz wydziału było przeprowadzenie w roku 20104 wydziałowej ankiety oceny jakości kształcenia na specjalności Biznes Międzynarodowy oraz logistyka międzynarodowa. Zespół oceniający otrzymał do wglądu ocenę wyników tej ankiety. Ankiety wypełniło 65,22 % studentów. Rozmowa z Komisją ds. Jakości Kształcenia pokazała iż wyniki ankiety posłużyły do doskonalenia jakości kształcenia. Ankieta pozwoliła na identyfikację najtrudniejszych, w opinii studentów, przedmiotów z najwyższymi wymaganiami. Wskazano przedmioty dla których nie było w opinii studentów żadnych wymagań. Studenci wskazali że niewielka część wykładowców koncertuje się na praktycznych aspektach a zdecydowana większość na teoretycznych aspektach wykładanych przedmiotów. Zidentyfikowano powtarzanie treści kształcenia. Dziekan podjął

rozmowy z prowadzącymi przedmioty dla których nie określono oczekiwanych wymagań. Wszystkie katedry złożyły informacje o podjętych działaniach w celu podniesienia jakości i usunięcia wskazanych słabości. Zespół oceniający uważa iż ankieta powinna być powtórzona w celu zweryfikowania podjętych działań doskonalących. Ponadto warto dokonać porównania zakresu pytań egzaminacyjnych, ich zgodności z sylabusem, zasad oceny prac i wystawionych ocen etapowych i końcowych w szczególności tych przedmiotów które w ankiecie zostały wskazane jako nie określające wystarczających wymagań.

System informacyjny UEP wykorzystywany jest do publikacji kierunkowych efektów kształcenia oraz sylabusów przedmiotowych oraz gromadzenia informacji i ocen studentów o zajęciach w trybie on-line, a wyniki indywidualnych ocen pracowników podawane są w trybie poufnym, do wiadomości nauczyciela akademickiego i jego przełożonego, a także przechowywane w WSZJK. Natomiast syntetyczne oceny w podziale na wydziały, kierunki, tryby i formy prezentowane są na dorocznych konferencjach dydaktycznych oraz publikowane w Intranecie. W WSZJK docelowo gromadzone będą informacje na temat programów studiów, kadry prowadzącej zajęcia, studentów, skuteczności kształcenia na kolejnych semestrach, wyników badań ankietowych dotyczących oceny zajęć i studiów, wyniki badań absolwentów.

System zapewniania jakości kształcenia funkcjonujący na wydziale i swoim zakresem obejmujący kierunek międzynarodowe stosunki gospodarcze zawiera niezbędne procesy i procedury pozwalające na ocenę jego skuteczności czyli: planowania procesu kształcenia, monitorowania i oceny realizacji procesu kształcenia, doskonalenia procesu kształcenia. Podstawą do podjęcia działań doskonalących proces dydaktyczny na WGM była strategia Wydziału będąca częścią strategii UEP. Działania wynikały w naturalny sposób z sygnałów uzyskiwanych od studentów, absolwentów oraz zewnętrznych interesariuszy (pracodawcy). Ważnym źródłem inspiracji dydaktycznych były kontakty badawcze i dydaktyczne z zagranicznymi uniwersytetami oraz kontakty krajowe (konferencje naukowe i dydaktyczne). Wszelkie działania podejmowane na Wydziale miały także swe źródła w przepisach krajowych oraz były wynikiem prac uczelnianej oraz wydziałowej Komisji ds. Programowych i Jakości Kształcenia. W świetle powyższych przesłanek na WGM w ostatnich trzech latach wprowadzono następujące działania doskonalące: dostosowano programy kształcenia do Krajowych Ram Kwalifikacji dokując ich gruntownego przeglądu i opracowania sylabusów. Opracowano efekty kształcenia realizowane na kierunku MSG, na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Wdrożono system e-sylabus (na poziomie Uczelni, i w tym na kierunku MSG), w którym dostępne są siatki studiów wraz ze wszystkimi sylabusami do przedmiotów realizowanych na kierunku. Zapewnia to przezroczystość procesu i pozwala on na generowanie elementów niezbędnych do programów kształcenia realizowanych na kierunku (np. matryce efektów kształcenia)... Zaprojektowano i przyjęto sformalizowany system zapewnienia jakości kształcenia. Wydział Gospodarki Międzynarodowej (SZJK) w postaci dokumentu „*System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej UEP*”, który jest uszczegółowioną pochodną zapisów zawartych w Statucie Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Dokonano zmian uwzględniając opinie kadry akademickiej i Komisji ds. jakości Kształcenia arkuszy recenzji prac licencjackich i magisterskich. Nowe arkusze wymagają bardziej szczegółowego opisu i uzasadnienia oceny recenzowanej pracy.

Przeprowadzono w roku 2013 wydziałową (oprócz uczelnianej) ankietyzację studentów 2013. Otrzymane wyniki potwierdziły dotychczasowe spostrzeżenia i sygnały płynące od studentów i pozwoliły na wygenerowanie obszarów, w których niezbędne są działania modernizacyjne i naprawcze. Bezpośrednią konsekwencją były prace na poziomie katedr w celu wyeliminowania powielania treści wykładowych. Dziekan podjął decyzje m. in. w sprawie trybu zaliczeń przedmiotów (np. polecenie rezygnacji z projektów i ich prezentacji na zajęciach wykładowych), co zostało przekazane kierownikom katedr i wdrożone na poziomie katedr. Osoby co do których były największe zastrzeżenia studentów nie otrzymały propozycji dalszej współpracy. Kolejne działanie

wynikające z wyników przeprowadzonej ankiety to powołanie Wydziałowego Zespołu ds. Restrukturyzacji Kierunku MSG, którego zadaniem jest wypracowanie kierunków zmian w programie i procesie kształcenia wynikające ze zmieniającego się otoczenia i potrzeb. Prace Komisji są w toku. Sformułowano wnioski z corocznych konferencji dydaktycznych i wprowadzono je do programu kształcenia. Sformułowano zadania na najbliższy rok akademicki. Jako najważniejsze należy uznać: kontynuację wydziałowej ankiety oceny jakości kształcenia, Wprowadzenie obowiązkowego, krótkiego komentarza do protokołów ocen zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Uznano, iż wprowadzenie obowiązku krótkiego komentarza ze strony osoby prowadzącej ćwiczenia, seminarium lub wykład pozwoli Dziekanowi na lepsze poznanie uwarunkowań konkretnych rozkładów ocen w ramach zajęć prowadzonych przez poszczególnych pracowników i doktorantów. Taka informacja posłuży także lepszemu poznaniu warsztatu dydaktycznego i specyfiki poszczególnych przedmiotów. Zakłada się rozszerzenie spektrum wykładowców poprzez zapraszanie kadry z innych wydziałów do realizacji procesu dydaktycznego ale w zakresie wyraźnie sprecyzowanych treści kształcenia. Dziekan podejmie działania na rzecz zrównoważenia wymiany dydaktycznej z innymi wydziałami UEP.. Ważnym zadaniem jest Powołanie Rady Programowej z udziałem interesariuszy zewnętrznych. Poza Klubem Partnera UEP. Uznano iż dzięki pięcioletniemu istnieniu WGM możliwe jest włączenie własnych absolwentów do nowo tworzonej Rady Programowej (RP). Rada (w liczbie od pięciu do dziewięciu osób) składająca się z absolwentów WGM, pracodawców, przedstawicieli firm doradczych w zakresie HRM i firm konsultingowych będzie wspomagać proces adaptacji curriculum do bieżących i przewidywanych potrzeb rynku pracy

Podczas wizytacji przedstawiono pełną dokumentację ilustrującą prace Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Komisji Programowej jak i efekty funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. (arkusze hospitacyjne, wyniki badan ankietowych i absolwentów)

8.2)

Przeprowadzone spotkania zespołu oceniającego ze studentami, Kołami Naukowymi, kadra akademicką, Komisją ds. Jakości Kształcenia i Komisją Programową oraz władzami wydziału pozwalają stwierdzić że kadra akademicka oraz studenci biorą aktywny udział w procesach i działaniach na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Dyskusje w gremiach odpowiedzialnych za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia dotyczyły kluczowych problemów jakości procesu dydaktycznego i pozwoliły na ich doskonalenie. Szczególnie ważna jest aktywna rola studentów w organizacjach studenckich, Kołach Naukowych i Radach Wydziału. Studenci otrzymują informacje zwrotne dotyczące badania opinii w zakresie jakości procesu dydaktycznego. Kadra akademicka jest bardzo zaangażowana w prace Komisji Wydziałowych, doskonalenie programów kształcenia. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi przebiega zarówno w formie bezpośrednich niesformalizowanych kontaktów z biznesem jak i poprzez Klub Partnera, który zrzesza przedstawicieli wiodących przedsiębiorstw i instytucji, ważnych dla gospodarki Wielkopolski i kraju. Członkowie Klubu pod kierunkiem Dziekana Klubu uczestniczą zarówno w tworzeniu, jak i opiniowaniu kierunków rozwoju Uczelni, sygnalizowaniu Uczelni potrzeb programowych i kadrowych, pojawiających się w związku ze zmianami w otoczeniu gospodarczym. Celem prowadzonych konsultacji jest zatem wspieranie działań Dziekana Wydziału w zakresie bieżącego i długofalowego dostosowywania treści programowych do potrzeb rynku pracy. Służą one także pomocą w pozyskiwaniu wybitnych absolwentów do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Tą drogą uzyskuje się również opinie o nowych projektach badań naukowych, w tym w ramach prac dyplomowych, w kontekście ich potencjalnej zbieżności z bieżącymi i przewidywanymi potrzebami przedsiębiorstw. Prowadzone rozmowy i konsultacje stanowią także inspirację nowych kierunków badań i nowych treści wykładowych. Takie wielotorowe działania pozwalają na: integrację tematyki badań i dydaktyki, szybki transfer najnowszej wiedzy do praktyki gospodarczej, szybki transfer umiejętności z praktyki do uczelni, wzajemną promocję oferty. Dziekan zamierza ponadto powołać wydziałową Radę Programową z udziałem interesariuszy

zewewnętrznych -Opredstawiciele rynku pracy. Podczas wizytacji przedstawiono notatkę ze spotkania z grupą inicjatywną Rady Programowej. Na spotkaniu podkreślano konieczność powiązania tematyki prac dyplomowych z jednej strony z zainteresowaniami studentów a z drugiej strony realne zapotrzebowanie rynku pracy. Zainicjowana została również współpraca ze Stowarzyszeniem MBA Poznań Atlanta na rzecz rozwoju Wydziale. Ponadto w kwietniu 2014 roku zawarto porozumienia o współpracy Wydziału z Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 15 w Poznaniu, I Liceum ogólnokształcącego, II Liceum Ogólnokształcące w Lesznie, Zespołem szkół Ogólnokształcących w Gostyniu, VII Liceum Ogólnokształcącym w Poznaniu.

Kontynuowana jest współpraca z uczelniami które tworzyły grupę inicjatywną kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Efektem tej współpracy jest organizowany w ramach siedmiu uczelni konkurs na pracę magisterską.

Trzeba też wspomnieć, że uczelnia jak i wydział realizują, jak już wspomniano, projekt unijny EFS – POKL „Kadry dla gospodarki”, którego partnerem jest Wojewódzki Urząd Statystyczny. Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności absolwenta UEP na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. Oprócz udziału w prowadzonych przez pracodawców warsztatach i wykładach otwartych, studenci mają szansę sprawdzić swą wiedzę i umiejętności poprzez uczestniczenie w stażach organizowanych przez członków Klubu Partnera UEP, a także partnera projektu, tj. Urząd Statystyczny w Poznaniu. W ramach projektu każdego roku 100 studentów pierwszego i drugiego stopnia będzie mogło skorzystać z możliwości odbycia stażu. Istotnym elementem projektu jest idea wspierania karier absolwentów UEP, która realizowana jest przez organizowanie warsztatów umiejętności miękkich, które wzmacniają motywacje do zdobywania wiedzy i podnoszenia kwalifikacji oraz wspomagają proces przezwyciężania trudności przy znajdowaniu pracy. Uzupełnieniem warsztatów są 3-elementowe kursy e-learningowe na temat umiejętnego łączenia wiedzy akademickiej i praktycznej przekazywanej w trakcie szkoleń przez doświadczonych menedżerów.

Ważną rolę w procesie zapewniania jakości kształcenia pełnią studenci przedstawiciele w samorządzie. Głównym obszarem działalności samorządu jest aktywizacja życia studenckiego poprzez organizację i współorganizację wydarzeń rekreacyjno - kulturalnych, takich jak Juwenalia, Ekonomalia, Bataliada, debaty (np. "OFE czy ZUS") i warsztaty (np. warsztat wizerunkowo-rekrutacyjny w ramach programu Lidl Brand Factory). Ciekawym przykładem działalności samorządu jest również program "Transekonomik", który pozwala studentom Uniwersytetu Ekonomicznego odbycie semestru studiów na jednej z czterech innych uczelni ekonomicznych w Polsce. Członkowie samorządu na bieżąco odpowiadają studentom na ich pytania oraz informują studentów o ich uprawnieniach i obowiązkach, obejmując opieką również studentów niepełnosprawnych.

Członkowie samorządu czynnie uczestniczą w pracach Rady Wydziału, Senatu oraz komisjach. Poruszane przez studentów zagadnienia dotyczą w większości programu studiów, uruchamiania specjalności, nowych przedmiotów (głównie w ramach komisji programowej), jak i kwestii związanych z ankietyzacją, w tym skali stosowanych ocen, treści pytań etc. W większości przypadków kwestie sporne omawiane są poza oficjalnym posiedzeniami. W ten sposób rozwiązywane były problemy związane z:

- nauczaniem języka obcego (alfabetyczne przydzielanie do grup),
- z odpłatnością za niezaliczone przedmioty po urlopie dziekańskim, których obowiązek zaliczenia wyniknął w trakcie urlopów wskutek zmian w programie kształcenia,
- planowanych zmian w regulaminie mających na celu zwiększenie liczby dopuszczalnych egzaminów warunkowych na pierwszym roku studiów.

Szczególnie ostatni przykład działań samorządu potwierdza odpowiedzialne podejście, skierowane na utrzymanie wysokiego poziomu kształcenia nawet wbrew krótkoterminowemu interesowi studentów, którzy byli zainteresowani zwiększeniem dopuszczalnej liczby egzaminów warunkowych.

Studenci obecni w samorządzie dostrzegają jednocześnie mechanizmy działające na Wydziale w sposób korzystny, rezygnując świadomie z wniosku o powołanie komisji stypendialnej. W opinii członków samorządu nie ma potrzeby ingerowania w procesy, które nie wymagają nadzoru i działają poprawnie.

Problemem na wizytowanej Jednostce był kontakt członków samorządu z innymi organizacjami studenckimi, który był mocno nadwyrężony ze względu na konflikty personalne. Nowy samorząd postarał się o rozwiązanie tych kwestii, dzięki czemu została również powołana Rada Organizacji Studenckich, będąca forum do współpracy i konstruktywnego dialogu.

Należy zarekomendować większe zaangażowanie studentów w proces ankietyzacji. Obecnie ankietyzacja nie obejmuje kwestii administracyjnych oraz infrastrukturalnych. Studenci samodzielnie przeprowadzili ankietyzację na temat pracy dziekanatu, co potwierdza, że wkład studentów w wewnętrzny system zapewniania jakości może okazać się bardzo cenny.

Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że w wielu kwestiach studentom i władzom nie udaje się uzyskać porozumienia szybko - przykładem może być dwuletni spór o dostęp do wyników ankiet, w wyniku którego studenci (poza osobą będącą bezpośrednio zaangażowaną w prace Uczelnianej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia) uzyskali jedynie zgodę na otrzymanie informacji o dziesięciu najlepiej ocenionych pracownikach naukowych. Rekomenduje się nasilenie współpracy władz z samorządem i uważniejsze respektowanie uwag studentów, zwłaszcza ze względu na dużą aktywność samorządu oraz odpowiedzialne podchodzenie przez studentów do swoich uprawnień i obowiązków, co potwierdza ich dotychczasowa działalność. Przydatnym rozwiązaniem może być jasne określenie kompetencji i wyznaczenie osoby, która powinna być odpowiedzialna za stały kontakt z przedstawicielami samorządu, bo obecnie takiej stałej osoby brakuje, przez co studenci nie wiedzą, do kogo mają się zgłaszać w pierwszej kolejności.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego (ocena: wyróżniająca)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Wewnętrzny system zapewnienia jakości na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze ma wyraźnie określoną strukturę organizacyjną, sformułowane cele i obszary działania. Na kierunku dokonywane są przeglądy programowe, prowadzona jest ocena procesu dydaktycznego, kadry akademickiej, w tym warunków studiowania i zasad oceny studentów. Podjęto działania zapewniające internacjonalizację kształcenia. Prowadzone są działania monitorujące, analityczne i doskonalące. Działania te zapewniają diagnozowanie słabości procesu dydaktycznego a działania doskonalące zapewniają podnoszenie jakości kształcenia..

8.2) W budowaniu kultury jakości kształcenia aktywnie uczestniczy kadra akademicka oraz studenci, oraz w kontaktach niesformalizowanych przedstawiciele rynku pracy a także funkcjonujący na uczelni Klub Partnera. Efektem współpracy środowiska akademickiego i interesariuszy zewnętrznych przedstawiciele rynku pracy jest oferta kształcenia zorientowana na proces internacjonalizacji oraz uwzględniająca potrzeby rynku pracy.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku	x				
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji	X				
3	Program studiów	X				
4	Zasoby kadrowe	X				
5	Infrastruktura dydaktyczna		X			
6	Prowadzenie badań naukowych	X				
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości	X				

Perspektywy rozwoju kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* należy ocenić jako bardzo dobre z uwagi na determinację władz wydziału w zakresie procesu internacjonalizacji kształcenia, wysoko kwalifikowaną kadre akademicką, bardzo dobrą infrastrukturę dydaktyczną, wysoki poziom podejmowanych badań naukowych, kontakty międzynarodowe, zaangażowanie kadry w organizacjach międzynarodowych. Problemowi jakości kształcenia nadano szczególną rangę i znaczenie w procesie dydaktycznym poddając go systemowi koordynacji, nadzoru i oceny poprzez funkcjonowanie skutecznego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. W planach rozwojowych wydziału podjęto zadania które będą wspomagać rozwój kierunku. tj. permanentny proces podnoszenia jakości kształcenia, systematyczne dostosowywanie programu oraz struktury specjalizacji na wszystkich poziomach studiów do potrzeb zmieniającego się rynku pracy oraz oczekiwań zawodowych kandydatów na studia, rozwijanie procesów internacjonalizacyjnych w dydaktyce, a także rozwijanie i pogłębianie współpracy dydaktycznej z zagranicznymi uniwersytetami na zasadach podwójnego lub wspólnego dyplomu.

Na Wydziale Gospodarki Międzynarodowej powołany został działający w trybie ciągłym Zespół do spraw restrukturyzacji kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, którego zadaniem jest wspólnie z Komisją programową oraz Komisją do spraw jakości kształcenia systematyczne badanie przekazywanych treści w ramach przedmiotów

znajdujących się w ofercie kierunku oraz formułowanie zmian programowych. Finalizowane są prace nad wdrożeniem projektu wprowadzenia do oferty dydaktycznej na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* przedmiotu *Microeconomics of Competitiveness* na licencji Harvard Business School. W ramach kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* funkcjonuje już specjalność anglojęzyczna *International Business*. Trwają prace nad rozwijaniem portfela studiów obcojęzycznych. Wykłady gościnne prowadzą również profesorowie z zagranicznych ośrodków akademickich. W najbliższych miesiącach sfinalizowana zostanie kolejna umowa z Technische Universität Bergakademie we Freibergu (Niemcy) o wspólnych dyplomach dla specjalności *International Business*.

Zespół oceniający uważa iż należy w większym stopniu wprowadzić proces indywidualizacji kształcenia co pozwoli w większym stopniu powiązać zainteresowania studentów z możliwościami kadry akademickiej, oczekiwaniami rynku pracy a w konsekwencji doprowadzi do doskonalenia jakości kształcenia i zainteresowania kandydatów kierunkiem *międzynarodowe stosunki gospodarcze*.